21999A0909(01)

UMOWA O PARTNERSTWIE I WSPÓŁPRACY

między Wspólnotami Europejskimi i ich Państwami Członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Armenii, z drugiej strony (*)

KRÓLESTWO BELGII,

KRÓLESTWO DANII,

REPUBLIKA FEDERALNA NIEMIEC,

REPUBLIKA GRECKA,

KRÓLESTWO HISZPANII,

REPUBLIKA FRANCUSKA,

IRLANDIA,

REPUBLIKA WŁOSKA,

WIELKIE KSIĘSTWO LUKSEMBURGA,

KRÓLESTWO NIDERLANDÓW,

REPUBLIKA AUSTRII,

REPUBLIKA PORTUGALSKA,

REPUBLIKA FINLANDII,

KRÓLESTWO SZWECJI,

ZJEDNOCZONE KRÓLESTWO WIELKIEJ BRYTANII I IRLANDII PÓŁNOCNEJ,

Umawiające się Strony Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Węgla i Stali oraz Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej,

zwane dalej „Państwami Członkowskimi", oraz

WSPÓLNOTA EUROPEJSKA, EUROPEJSKA WSPÓLNOTA WĘGLA I STALI ORAZ EUROPEJSKA WSPÓLNOTA ENERGII ATOMOWEJ,

zwane dalej „Wspólnotą",

z jednej strony, oraz

REPUBLIKA ARMENII,

z drugiej strony,

UWZGLĘDNIAJĄC więzi istniejące między Wspólnotą, jej Państwami Członkowskimi a Republiką Armenii, a także wspólnie uznawane wartości,

UZNAJĄC, że Wspólnota i Republika Armenii pragną umocnić te więzi i ustanowić partnerstwo i współpracę, która umocniłaby i rozszerzyła stosunki ustanowione w przeszłości, w szczególności przez Umowę między Europejską Wspólnotą Gospodarczą i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej a Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich (ZSRR) w sprawie wymiany handlowej i współpracy handlowej i gospodarczej, podpisaną dnia 18 grudnia 1989 r.,

---

(*) Umowa sporządzona w jedenastu językach urzędowych Unii Europejskiej (hiszpańskim, duńskim, niemieckim, greckim, angielskim, francuskim, włoskim, niderlandzkim, portugalskim, fińskim i szwedzkim) została opublikowana w Dz.U. L 239 z 9.9.1999, str. 3.
Wersje w językach: czeskim, estońskim, łotewskim, litewskim, węgierskim, maltańskim, polskim, słowackim i słoweńskim są opublikowane w niniejszym tomie wydania specjalnego 2004.

UWZGLĘDNIAJĄC, że Wspólnota i jej Państwa Członkowskie oraz Republika Armenii zobowiązują się do wzmacniania swobód politycznych i gospodarczych leżących u podstaw partnerstwa,

UWZGLĘDNIAJĄC, że Strony zobowiązują się do wspierania pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego oraz rozstrzygania sporów na drodze pokojowej, a także współpracy zmierzającej do realizacji tych celów w ramach Narodów Zjednoczonych oraz Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE),

UWZGLĘDNIAJĄC, że Wspólnota i jej Państwa Członkowskie oraz Republika Armenii zobowiązały się z całą stanowczością do pełnego wdrożenia wszystkich postanowień i wszystkich zasad zawartych w Akcie końcowym Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (KBWE), w dokumentach końcowych kolejnych konferencji, które odbyły się w Madrycie i w Wiedniu, w dokumencie Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie w Bonn w sprawie współpracy gospodarczej, w Karcie Paryskiej dla Nowej Europy i w dokumencie helsińskim „Wyzwania zmian" KBWE z 1992 r. oraz w innych dokumentach OBWE o zasadniczym znaczeniu,

UZNAJĄC w tym kontekście, że wspieranie niepodległości, suwerenności i integralności terytorialnej Republiki Armenii przyczyni się do zachowania pokoju i stabilności w Europie,

PRZEKONANE o nadrzędnym znaczeniu zasady państwa prawa i poszanowania praw człowieka, w szczególności praw mniejszości, wprowadzenia systemu opartego na pluralizmie oraz wolnych i demokratycznych wyborach, a także liberalizacji gospodarczej mającej na celu wprowadzenie gospodarki rynkowej,

UZNAJĄC, iż pełna realizacja niniejszej Umowy o partnerstwie i współpracy będzie zarówno zależała, jak i przyczyni się do kontynuacji i dokonania reform politycznych, gospodarczych i prawnych w Republice Armenii, jak również wprowadzenia czynników niezbędnych do współpracy, w szczególności w świetle postanowień końcowych Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie w Bonn,

PRAGNĄC wspierać proces współpracy regionalnej z krajami sąsiadującymi w dziedzinach, które są przedmiotem niniejszej Umowy, w celu wspierania pomyślnego rozwoju i stabilności regionu, w szczególności inicjatywy na rzecz umocnienia współpracy i wzajemnego zaufania między Niepodległymi Państwami regionu Zakaukazia i innymi krajami ościennymi,

PRAGNĄC nawiązać i rozwijać regularny dialog polityczny w dwustronnych, regionalnych i międzynarodowych zagadnieniach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania,

UZNAJĄC I POPIERAJĄC pragnienie Republiki Armenii do nawiązania ścisłej współpracy z instytucjami europejskimi,

UWZGLĘDNIAJĄC konieczność wspierania inwestycji w Republice Armenii, także w sektorze energetycznym, oraz ze względu na znaczenie, jakie Wspólnota i jej Państwa Członkowskie przywiązują do równych warunków dla tranzytu i wywozu produktów energetycznych; potwierdzając przywiązanie Wspólnoty, jej Państw Członkowskich i Republiki Armenii do Europejskiej Karty Energetycznej, do pełnego zastosowania Traktatu Karty Energetycznej oraz Protokołu Karty Energetycznej w sprawie efektywności energetycznej i związanych z nią aspektów środowiskowych,

UWZGLĘDNIAJĄC wspólnotowe starania zmierzające do zapewnienia, w miarę potrzeb, współpracy gospodarczej i pomocy technicznej,

MAJĄC NA UWADZE użyteczność Umowy w zakresie stopniowego zbliżenia między Republiką Armenii a szerszą strefą współpracy w Europie i w regionach sąsiadujących, jak również stopniową integrację z otwartym systemem międzynarodowym,

UWZGLĘDNIAJĄC, że Strony zobowiązały się do liberalizacji wymiany handlowej, zgodnie z zasadami Światowej Organizacji Handlu (WTO),

ŚWIADOME potrzeby poprawy warunków wpływających na działalność gospodarczą i inwestycje, jak również warunków w takich dziedzinach, jak zakładanie przedsiębiorstw, praca, świadczenie usług i przepływy kapitału,

WYRAŻAJĄC ZADOWOLENIE I UZNAJĄC znaczenie wysiłków Republiki Armenii skierowanych na przekształcenie jej gospodarki z gospodarki państwowej centralnie planowanej do gospodarki rynkowej,

PRZEKONANE, że niniejsza Umowa stworzy między Stronami nowy klimat w ich stosunkach gospodarczych, korzystny w szczególności dla rozwoju handlu i inwestycji, które są istotne dla restrukturyzacji gospodarczej i modernizacji technologicznej,

PRAGNĄC nawiązać ścisłą współpracę w dziedzinie ochrony środowiska, uwzględniając współzależność istniejącą w tej dziedzinie między Stronami,

UZNAJĄC, że współpraca na rzecz zapobiegania i kontroli nielegalnej imigracji stanowi jeden z priorytetowych celów niniejszej Umowy,

PRAGNĄC stworzyć współpracę kulturalną i poprawić przepływ informacji,

UZGODNIŁY, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1

Ustanawia się partnerstwo między Wspólnotą i jej Państwami Członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Armenii, z drugiej strony. Jego cele są następujące:

— stworzenie odpowiednich ram dla dialogu politycznego między Stronami w celu umożliwienia rozwoju stosunków politycznych,

— wspieranie starań podjętych przez Republikę Armenii dla umocnienia jej demokracji, rozwoju jej gospodarki i zakończenia procesu przechodzenia do gospodarki rynkowej,

— wspieranie wymiany handlowej i inwestycji, jak również harmonijnych stosunków gospodarczych między Stronami sprzyjających trwałemu rozwojowi gospodarczemu,

— stworzenie podstaw współpracy prawnej, gospodarczej, społecznej, finansowej, cywilnej naukowej, technologicznej oraz kulturalnej.

TYTUŁ I

ZASADY OGÓLNE

Artykuł 2

Poszanowanie demokracji, zasad prawa międzynarodowego oraz praw człowieka określonych w szczególności w Karcie Narodów Zjednoczonych, Akcie końcowym z Helsinek i w Karcie Paryskiej dla Nowej Europy, jak również zasad gospodarki rynkowej, w tym ogłoszonych w dokumentach Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (KBWE) w Bonn, stanowi podstawę polityki wewnętrznej i zagranicznej Stron oraz podstawowy element partnerstwa, jak również niniejszej Umowy.

Artykuł 3

Strony uważają, że dla przyszłej koniunktury i stabilności istotniejsze jest, aby nowe niepodległe państwa powstałe w wyniku rozpadu Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, zwane dalej „Niepodległymi Państwami", podtrzymywały i rozwijały współpracę zgodnie z zasadami zawartymi w Akcie końcowym z Helsinek i z prawem międzynarodowym, a także w duchu stosunków dobrosąsiedzkich, i dołożą wszelkich starań, aby wspierać ten proces.

Artykuł 4

Strony zbadają w miarę potrzeby dalszy rozwój sytuacji w Republice Armenii, w szczególności w odniesieniu do warunków ekonomicznych oraz wdrażanie reform gospodarczych zmierzających do stworzenia gospodarki rynkowej. Rada Współpracy może skierować pod adresem Stron zalecenia dotyczące rozwinięcia odpowiedniej części niniejszej Umowy w zależności od zaistniałych okoliczności.

TYTUŁ II

DIALOG POLITYCZNY

Artykuł 5

Strony nawiązują regularny dialog polityczny, który zamierzają rozwijać i zacieśniać. Dialog ten towarzyszy i sprzyja zbliżeniu między Wspólnotą a Republiką Armenii, wspiera zmiany polityczne oraz gospodarcze, które zachodzą obecnie w tym kraju, a także przyczynia się do powstania nowych form współpracy. Dialog polityczny:

— zacieśni więzi między Republiką Armenii a Wspólnotą i jej Państwami Członkowskimi, a tym samym ze społecznością krajów demokratycznych. Osiągnięta dzięki niniejszej Umowie zbieżność gospodarcza prowadzić będzie do nasilenia stosunków politycznych,

— doprowadzi do wzrostu zbieżności stanowisk w kwestiach międzynarodowych ważnych dla obydwu Stron, podnosząc tym samym bezpieczeństwo i stabilność w regionie oraz działając na korzyść dalszego rozwoju Niepodległych Państw Zakaukazia,

— przewiduje, że Strony podejmują wysiłki na rzecz współpracy w sprawach ukierunkowanych na wzmocnienie stabilności i bezpieczeństwa w Europie, przestrzeganie zasad demokracji, poszanowanie i wspieranie praw człowieka, w szczególności mniejszości, a także, że w razie potrzeby Strony przeprowadzają konsultacje we właściwych sprawach.

Dialog ten może przebiegać na poziomie regionalnym, przyczyniając się do rozwiązywania regionalnych konfliktów i napięć.

Artykuł 6

Na szczeblu ministerialnym dialog polityczny prowadzony jest na forum Rady Współpracy, ustanowionej na mocy art. 78, a w innych wypadkach – w drodze umów dwustronnych.

Artykuł 7

Strony ustalają inne procedury i mechanizmy dialogu politycznego, przybierające w szczególności następujące formy:

— regularnych posiedzeń, na szczeblu wysokich urzędników, między przedstawicielami Wspólnoty i jej Państw Członkowskich, z jednej strony, a przedstawicielami Republiki Armenii, z drugiej strony,

— pełnego wykorzystania kanałów dyplomatycznych między Stronami, w tym odpowiednich kontaktów w ramach współpracy dwu- lub wielostronnej, jak na przykład sesji Narodów Zjednoczonych, KBWE i innych,

— wszelkich innych środków, łącznie z możliwością spotkań ekspertów, które mogłyby przyczynić się do zacieśnienia i rozwoju dialogu politycznego.

Artykuł 8

Dialog polityczny na szczeblu parlamentarnym prowadzony jest w ramach Parlamentarnego Komitetu Współpracy powołanego na mocy art. 83.

TYTUŁ III

WYMIANA TOWAROWA

Artykuł 9

1. Strony przyznają sobie wzajemnie klauzulę największego uprzywilejowania w odniesieniu do wszystkich dziedzin dotyczących:

— należności celnych i opłat stosowanych w przywozie i wywozie, w tym metody pobierania tych należności i opłat,

— postanowień dotyczących odprawy celnej, tranzytu, składów i przeładunku,

— podatków i innych opłat wewnętrznych o jakimkolwiek charakterze, stosowanych bezpośrednio lub pośrednio do przywożonych towarów,

— metod dokonywania płatności i ich przekazywania,

— zasad dotyczących sprzedaży, zakupu, transportu, dystrybucji i wykorzystania towarów na rynku wewnętrznym.

2. Postanowienia ust. 1 nie mają zastosowania do:

a) korzyści przyznanych w celu ustanowienia unii celnej lub strefy wolnego handlu lub na mocy ustanowienia takiej unii lub strefy;

b) korzyści przyznanych niektórym krajom zgodnie z zasadami Światowej Organizacji Handlu (WTO) oraz na mocy innych umów międzynarodowych na rzecz krajów rozwijających się;

c) korzyści przyznanych krajom ościennym w celu usprawnienia ruchu granicznego.

3. Na czas okresu przejściowego kończącego się z datą przystąpienia Republiki Armenii do WTO lub do dnia 31 grudnia 1998 r., w zależności od tego, która z tych dat jest wcześniejsza, postanowienia ust. 1 nie mają zastosowania do przywilejów określonych w załączniku I przyznanych przez Republikę Armenii innym państwom powstałym w wyniku rozpadu ZSRR.

Artykuł 10

1. Strony ustalają, że zasada swobodnego tranzytu jest zasadniczym warunkiem osiągnięcia celów niniejszej Umowy.

W związku z tym każda ze Stron gwarantuje możliwość tranzytu bez żadnych ograniczeń przez swoje terytorium towarów pochodzących z obszaru celnego lub przeznaczonych na obszar celny drugiej ze Stron.

2. Zasady określone w ust. 2, 3, 4 i 5 art. V GATT mają zastosowanie między obydwiema Stronami.

3. Zasady zawarte w niniejszym artykule nie naruszają jakiejkolwiek innej uzgodnionej między Stronami zasady specjalnej dotyczącej szczególnych sektorów, w szczególności transportu lub produktów.

Artykuł 11

Nie naruszając praw i obowiązków wynikających z wiążących obie Strony międzynarodowych konwencji dotyczących odprawy czasowej towarów, każda ze Stron przyznaje ponadto drugiej Stronie zwolnienie z należności i opłat przywozowych nakładanych na czasowo odprawione produkty, w przypadkach oraz według procedur określonych w tej dziedzinie przez jakąkolwiek inną konwencję międzynarodową wiążąca Stronę, zgodnie z jej ustawodawstwem. Uwzględnia się warunki, zgodnie z którymi zobowiązania wynikające z takiej konwencji zostały zaakceptowane przez daną Stronę.

Artykuł 12

1. Towary pochodzące z Republiki Armenii są przywożone do Wspólnoty bez żadnych ograniczeń ilościowych, bez uszczerbku dla postanowień art. 14, 17 i 18 niniejszej Umowy.

2. Towary pochodzące ze Wspólnoty są przywożone do Republiki Armenii bez żadnych ograniczeń ilościowych lub środków o równoważnych skutkach.

Artykuł 13

Towary są przedmiotem wymiany między Stronami po cenach rynkowych.

Artykuł 14

1. W przypadku gdy produkt jest przywożony na terytorium jednej ze Stron w tak zwiększonych ilościach i na takich warunkach, że powoduje to lub grozi spowodowaniem szkody dla krajowych producentów produktów podobnych lub produktów bezpośrednio konkurencyjnych, Wspólnota lub Republika Armenii, zależnie od okoliczności, może podjąć właściwe środki zgodnie z niżej wymienionymi procedurami i warunkami.

2. Przed podjęciem jakichkolwiek środków lub, gdy tylko będzie to możliwe, w przypadkach, do których stosuje się ust. 4, Wspólnota lub Republika Armenii, zależnie od okoliczności, dostarczy Radzie Współpracy wszelkich odpowiednich informacji potrzebnych w celu znalezienia rozwiązania odpowiadającego obu Stronom, zgodnie z postanowieniami tytułu XI.

3. Jeśli w wyniku konsultacji w ciągu 30 dni od chwili, gdy zwróciły się do Rady Współpracy, Strony nie dojdą do porozumienia co do działań, jakie należy przedsięwziąć, aby zaradzić powstałej sytuacji, Strona, która zwróciła się o konsultacje, ma prawo ograniczyć przywóz danych produktów, w takim zakresie i na taki okres, jak jest to konieczne do zapobiegnięcia lub naprawienia szkody, lub też przyjąć inne odpowiednie środki.

4. W sytuacjach krytycznych, kiedy zwłoka stwarza niebezpieczeństwo powstania szkód trudno odwracalnych, Strony mogą podjąć odpowiednie środki zanim przystąpią do konsultacji, pod warunkiem że konsultacje proponuje się niezwłocznie po podjęciu tych środków.

5. Dobierając środki, zgodnie z niniejszym artykułem, Strony przyznają pierwszeństwo tym środkom, które w jak najmniejszym stopniu zakłócają osiąganie celów niniejszej Umowy.

6. Żadne z postanowień niniejszego tytułu nie narusza ani nie wpływa w jakikolwiek sposób na podjęcie przez jedną ze Stron środków antydumpingowych lub wyrównawczych, zgodnie z art. VI GATT, Porozumieniem w sprawie wykonania art. VI GATT, Porozumieniem w sprawie interpretacji i stosowania art. VI, XVI i XXIII GATT lub odpowiednim ustawodawstwem wewnętrznym.

Artykuł 15

Strony zobowiązują się rozważyć możliwość rozwinięcia postanowień niniejszej Umowy w sprawie obrotu towarowego między nimi, o ile okoliczności na to pozwalają, z uwzględnieniem sytuacji powstałej w wyniku przystąpienia Republiki Armenii do WTO. Rada Współpracy może skierować pod adresem Stron zalecenia dotyczące tego rozwoju, które, o ile zostaną zatwierdzone, mogą być wprowadzane w życie w drodze porozumienia między Stronami, zgodnie z ich odpowiednimi procedurami.

Artykuł 16

Niniejsza Umowa nie stanowi przeszkody dla zakazów lub ograniczeń przywozowych, wywozowych lub tranzytowych uzasadnionych względami moralności publicznej, porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego; ochrony zdrowia i życia ludzi i zwierząt lub ochrony roślin; ochrony zasobów naturalnych; ochrony narodowych dóbr kultury o wartości artystycznej, historycznej lub archeologicznej lub ochrony własności intelektualnej, przemysłowej i handlowej lub postanowieniami dotyczącymi złota i srebra. Jednakże takie zakazy lub ograniczenia nie powinny stanowić ani środka arbitralnej dyskryminacji, ani ukrytego ograniczenia w wymianie handlowej między Stronami.

Artykuł 17

Niniejszy tytuł nie znajduje zastosowania do handlu wyrobami włókienniczymi, objętymi działami 50–63 Nomenklatury Scalonej. Handel tymi produktami reguluje odrębne porozumienie parafowane dnia 18 stycznia 1996 r. i stosowane tymczasowo od dnia 1 stycznia 1996 r.

Artykuł 18

1. Handel produktami objętymi Traktatem ustanawiającym Europejską Wspólnotę Węgla i Stali regulowany jest postanowieniami niniejszego tytułu, z wyjątkiem art. 12.

2. Powołuje się grupę kontaktową do spraw węgla i stali, składającą się z przedstawicieli Wspólnoty, z jednej strony, oraz z przedstawicieli Republiki Armenii, z drugiej strony.

Grupa kontaktowa wymienia regularnie informacje na temat wszelkich kwestii dotyczących węgla i stali, stanowiących przedmiot zainteresowania Stron.

Artykuł 19

Handel materiałami jądrowymi prowadzony będzie zgodnie z postanowieniami Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotą Energii Atomowej. W razie potrzeby handel materiałami jądrowymi podlega postanowieniom specjalnego porozumienia, które zostanie zawarte między Europejską Wspólnotą Energii Atomowej i Republiką Armenii.

TYTUŁ IV

POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ I INWESTYCJI

ROZDZIAŁ I

WARUNKI PRACY

Artykuł 20

1. Z zastrzeżeniem przepisów ustawowych, warunków i procedur mających zastosowanie w każdym Państwie Członkowskim, Wspólnota i Państwa Członkowskie dołożą starań w celu zapewnienia obywatelom Armenii, zatrudnionym legalnie na terytorium danego Państwa Członkowskiego, traktowania wolnego od jakiejkolwiek dyskryminacji ze względu na narodowość w porównaniu ze swoimi obywatelami w zakresie warunków pracy, wynagrodzenia lub zwolnienia z pracy.

2. Z zastrzeżeniem przepisów ustawowych, warunków i procedur mających zastosowanie w Republice Armenii, Republika Armenii zapewnia pracownikom będącym obywatelami danego Państwa Członkowskiego, zatrudnionym legalnie na terytorium Republiki Armenii, że nie będzie w stosunku do nich stosowana jakakolwiek dyskryminacja ze względu na narodowość w zakresie warunków pracy, wynagrodzenia lub zwolnienia z pracy, w porównaniu z jej własnymi obywatelami.

Artykuł 21

Rada Współpracy bada możliwości poprawy warunków pracy przedsiębiorców zgodnie z międzynarodowymi zobowiązaniami Stron, łącznie ze zobowiązaniami wymienionymi w dokumencie z Konferencji KBWE w Bonn.

Artykuł 22

Rada Współpracy opracowuje zalecenia w celu wykonania postanowień art. 20 i 21.

ROZDZIAŁ II

WARUNKI ZAKŁADANIA I DZIAŁALNOŚCI SPÓŁEK

Artykuł 23

1. Wspólnota i jej Państwa Członkowskie przyznają spółkom armeńskim traktowanie nie mniej korzystne, niż traktowanie przyznane jakiemukolwiek państwu trzeciemu, jak to określa art. 25 lit. d).

2. Bez uszczerbku dla zastrzeżeń określonych w załączniku IV, Wspólnota i jej Państwa Członkowskie przyznają spółkom zależnym spółek armeńskich, założonym na ich terytorium, traktowanie nie mniej korzystne, niż traktowanie przyznawane jakimkolwiek spółkom wspólnotowym w zakresie ich działalności.

3. Wspólnota i jej Państwa Członkowskie przyznają oddziałom spółek armeńskich, założonym na ich terytorium, traktowanie nie mniej korzystne, niż traktowanie przyznawane oddziałom spółek jakichkolwiek państw trzecich w zakresie prowadzonej działalności.

4. Republika Armenii przyznaje zakładanym spółkom wspólnotowym, zgodnie z postanowieniami art. 25 lit. d), traktowanie nie mniej korzystne, niż traktowanie przyznawane spółkom armeńskim lub jakimkolwiek spółkom państw trzecich, w zależności od tego, które jest korzystniejsze, oraz przyznaje jednostkom zależnym i oddziałom spółek wspólnotowych, założonym na jej terytorium, traktowanie nie mniej korzystne, niż traktowanie przyznawane jej własnym spółkom lub oddziałom lub też jakimkolwiek spółkom lub oddziałom państw trzecich, w zależności od tego, które jest korzystniejsze w zakresie prowadzonej działalności.

Artykuł 24

1. Bez uszczerbku dla postanowień art. 97, postanowienia art. 23 nie mają zastosowania do transportu drogą powietrzną, śródlądową i morską.

2. Jednakże w odniesieniu do działalności agencji żeglugi morskiej w zakresie postanowień dotyczących usług międzynarodowego transportu morskiego, łącznie z transportem intermodalnym obejmującym częściowo transport morski, każda ze Stron zezwoli spółkom drugiej Strony na obecność handlową na swoim terytorium w postaci jednostek zależnych lub oddziałów, na warunkach zakładania i prowadzenia działalności nie mniej korzystnych, niż warunki przyznawane jej własnym spółkom lub jednostkom zależnym lub oddziałom spółek jakiegokolwiek państwa trzeciego, w zależności od tego, które są korzystniejsze, i zgodnie z przepisami prawnymi i regulacjami obowiązującymi w każdej ze Stron.

3. Działalność ta może obejmować, ale nie ogranicza się do:

a) obrotu i sprzedaży usług transportu morskiego i usług powiązanych przez bezpośredni kontakt z klientami, począwszy od oferty cenowej aż do fakturowania, bez względu na to, czy usługi te są wykonywane lub oferowane przez samego usługodawcę, czy przez usługodawców, z którymi sprzedający usługi zawarł stałe umowy handlowe;

b) nabywania i korzystania na własny rachunek lub w imieniu klientów (a także odsprzedania klientom) z jakichkolwiek usług transportowych lub powiązanych z transportem, w tym transportu wewnętrznego wszelkimi środkami, w szczególności transportu drogą śródlądową, transportu drogowego lub kolejowego, niezbędnych dla realizacji usług zintegrowanych;

c) przygotowania dokumentacji dotyczącej dokumentów przewozowych, dokumentów celnych lub jakichkolwiek innych dokumentów odnoszących się do pochodzenia i charakteru przewożonych towarów;

d) dostarczania informacji handlowych wszelkimi sposobami, w tym za pomocą skomputeryzowanych systemów informacyjnych oraz elektronicznej wymiany danych (z zastrzeżeniem niedyskryminacyjnych ograniczeń dotyczących telekomunikacji);

e) zawarcia porozumienia handlowego z innymi agencjami żeglugi morskiej istniejącymi na miejscu, łącznie z udziałem w kapitale zakładowym spółki i powoływaniem personelu rekrutowanego na miejscu (lub w przypadku personelu zagranicznego, z zastrzeżeniem odpowiednich postanowień niniejszej Umowy);

f) działania na rzecz spółek, polegającego między innymi na organizowaniu zawinięcia statku do portu lub, w razie potrzeby, przejęcia ładunku.

Artykuł 25

Do celów niniejszej Umowy:

a) „spółka wspólnotowa" lub „spółka armeńska" oznacza odpowiednio spółkę założoną zgodnie z prawem danego Państwa Członkowskiego lub Republiki Armenii, posiadającą statutową siedzibę, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności na terytorium odpowiednio Wspólnoty lub Republiki Armenii. Jednakże jeśli spółka założona odpowiednio zgodnie z przepisami prawnymi danego Państwa Członkowskiego lub Republiki Armenii ma tylko siedzibę statutową na terytorium Wspólnoty lub Republiki Armenii, to jest ona uważana odpowiednio za spółkę wspólnotową lub spółkę armeńską, jeśli jej działalność ma rzeczywisty i ciągły związek odpowiednio z gospodarką jednego z Państw Członkowskich lub Republiki Armenii;

b) „spółka zależna" danej spółki oznacza spółkę faktycznie kontrolowaną przez tę spółkę;

c) „oddział" spółki oznacza zakład nieposiadający osobowości prawnej, który posiada atrybuty stałości, do których należy na przykład bycie rozszerzeniem podmiotu macierzystego, który posiada zarząd oraz jest materialnie wyposażony w celu negocjowania spraw gospodarczych ze stronami trzecimi tak by te ostatnie, wiedząc, że – o ile to konieczne – będzie istniał związek prawny z podmiotem macierzystym, którego siedziba zarządu znajduje się za granicą, nie musiały kontaktować się bezpośrednio z podmiotem macierzystym, lecz mogły zawierać transakcje gospodarcze w zakładzie stanowiącym rozszerzenie tego podmiotu;

d) „zakładanie przedsiębiorstw" oznacza prawo spółek wspólnotowych lub armeńskich, określonych w lit. a), do podjęcia działalności gospodarczej poprzez tworzenie spółek zależnych i oddziałów odpowiednio w Republice Armenii lub we Wspólnocie;

e) „działanie" oznacza wykonywanie działalności gospodarczej;

f) „działalność gospodarcza" oznacza działalność o charakterze przemysłowym, handlowym i zawodowym.

W odniesieniu do międzynarodowego transportu morskiego, w tym operacji transportu intermodalnego obejmującego po części transport morski, obywatele Państw Członkowskich lub Republiki Armenii zamieszkujący poza terytorium Wspólnoty lub odpowiednio Republiki Armenii oraz przedsiębiorstwa żeglugowe mające siedzibę poza terytorium Wspólnoty lub Republiki Armenii i kontrolowane przez obywateli Państwa Członkowskiego lub odpowiednio Republiki Armenii także korzystają z postanowień niniejszego rozdziału oraz rozdziału III, jeżeli ich statki są zarejestrowane w tym Państwie Członkowskim lub odpowiednio w Republice Armenii zgodnie z ich właściwym ustawodawstwem.

Artykuł 26

1. Bez względu na jakiekolwiek inne postanowienia niniejszej Umowy, nic nie stoi na przeszkodzie, aby Strony podjęły środki ostrożności, obejmujące ochronę inwestorów, deponentów, posiadaczy polis ubezpieczeniowych lub osób, do których należą prawa powiernicze od usługodawcy finansowego lub zapewniające integralność i stabilność systemu finansowego. W przypadku gdy środki te nie są zgodne z postanowieniami niniejszej Umowy, nie mogą być one zastosowane jako środki uchylania się od zobowiązań, jakie na daną Stronę nakłada niniejsza Umowa.

2. Żadne postanowienie niniejszej Umowy nie może być interpretowane w sposób, który zmuszałby którąkolwiek ze Stron do ujawnienia informacji na temat interesów i kont indywidualnych klientów czy też jakichkolwiek informacji poufnych lub chronionych, które znajdują się w posiadaniu instytucji publicznych.

3. Do celów niniejszej Umowy określenie „usługi finansowe" oznacza działalność opisaną w załączniku III.

Artykuł 27

Postanowienia niniejszej Umowy nie wykluczają stosowania przez każdą ze Stron wszelkich środków koniecznych dla uniknięcia sytuacji, w jakiej środki dotyczące dostępu państw trzecich do ich rynku byłyby obchodzone, w oparciu o postanowienia niniejszej Umowy.

Artykuł 28

1. Bez względu na postanowienia rozdziału I niniejszego tytułu, spółka wspólnotowa lub spółka armeńska założona odpowiednio na terytorium Republiki Armenii lub Wspólnoty jest uprawniona do zatrudnienia w swoich spółkach zależnych lub oddziałach, zgodnie z ustawodawstwem obowiązującym w kraju założenia, na terytorium odpowiednio Republiki Armenii lub Wspólnoty, pracowników będących obywatelami odpowiednio Państw Członkowskich Wspólnoty i Republiki Armenii, pod warunkiem że pracownicy ci będą należeć do kluczowego personelu określonego w ust. 2 oraz że zostaną zatrudnieni wyłącznie przez te spółki, spółki zależne lub oddziały. Pozwolenia na pobyt i pracę takich pracowników wydane są wyłącznie na okres zatrudnienia.

2. Kluczowy personel wyżej wymienionych spółek, zwanych dalej „organizacjami", składa się z „osób przeniesionych w ramach przedsiębiorstwa", jak określono w lit. c), i należących do określonych poniżej kategorii, pod warunkiem że organizacja posiada osobowość prawną, a osoby, o których mowa, zostały zatrudnione przez tę organizację lub były wspólnikami tej organizacji (innymi niż udziałowcy większościowi) przez okres co najmniej jednego roku bezpośrednio poprzedzającego takie przejście:

a) osoby pracujące na wyższych stanowiskach organizacji, których główne zadanie polega na kierowaniu zakładem, pozostające pod bezpośrednią kontrolą lub ogólnym kierownictwem zarządu lub udziałowców, lub też odpowiednich organów, pełniących funkcje:

   — kierowania zakładem, wydziałem lub komórką zakładu,

   — nadzorowania i kontroli pracy innych zatrudnionych, sprawujących funkcje nadzorcze, techniczne lub kierownicze,

   — zatrudniania bądź zwalniania, bądź zalecenia zatrudnienia bądź zwalniania personelu, oraz podejmowania innych środków związanych z personelem, zgodnie z przyznanymi im uprawnieniami;

b) osoby zatrudnione przez daną organizację, posiadające szczególną wiedzę w dziedzinie obsługi zakładu, aparatury naukowej, technologii lub zarządzania. Ocena takiej wiedzy może dotyczyć, poza wiedzą specyficznie związaną z zakładem, wysokiego poziomu kompetencji w związku z danym rodzajem pracy lub działalności wymagającej specyficznej wiedzy technicznej, w tym zawodów regulowanych;

c) „osoby przeniesione w ramach przedsiębiorstwa" określone jako osoby fizyczne pracujące dla danej organizacji na terytorium jednej ze Stron czasowo przeniesione w ramach prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium drugiej Strony; przedmiotowa organizacja musi posiadać główne miejsce prowadzenia działalności na terytorium jednej ze Stron, a przeniesienia należy dokonać do zakładu (oddziału, spółki

zależnej) tej organizacji, prowadzącego faktycznie podobną działalność gospodarczą na terytorium drugiej Strony.

Artykuł 29

1. Strony podejmują wysiłki w celu uniknięcia podejmowania środków lub działań ograniczających warunki zakładania lub działania przedsiębiorstw na terytorium drugiej Strony w większym stopniu, niż miało to miejsce przed dniem podpisania niniejszej Umowy.

2. Postanowienia niniejszego artykułu nie naruszają postanowień art. 37; sytuacje, których dotyczy art. 37, podlegają jedynie postanowieniom tego artykułu, z wyłączeniem jakichkolwiek innych postanowień.

3. Działając w duchu partnerstwa i współpracy oraz w świetle postanowień art. 43, rząd Republiki Armenii informuje Wspólnotę o swoim zamiarze złożenia propozycji nowych przepisów prawnych lub przyjęcia nowych regulacji mogących ograniczyć warunki zakładania lub działania, w Republice Armenii, oddziałów lub spółek zależnych spółek wspólnotowych w stopniu większym, niż miało to miejsce w dniu poprzedzającym datę podpisania niniejszej Umowy. Wspólnota może zwrócić się do Republiki Armenii o udzielenie informacji dotyczących projektów przepisów prawnych lub regulacji oraz rozpocząć konsultacje dotyczące tych projektów.

4. W przypadku gdy nowe przepisy prawne lub regulacje wprowadzone w Republice Armenii stwarzałyby warunki działania oddziałów lub spółek zależnych spółek wspólnotowych założonych w Republice Armenii ograniczające ich działalność w większym stopniu, niż miało to miejsce przed dniem podpisania niniejszej Umowy, nowe przepisy prawne lub regulacje nie mają zastosowania przez okres trzech lat następujących od dnia wejścia w życie odpowiedniego aktu prawnego do tych jednostek zależnych lub oddziałów, które w dniu wejścia w życie tego aktu już istniały w Republice Armenii.

ROZDZIAŁ III

TRANSGRANICZNE ŚWIADCZENIE USŁUG MIĘDZY WSPÓLNOTĄ A REPUBLIKĄ ARMENII

Artykuł 30

1. Strony zobowiązują się zgodnie z postanowieniami niniejszego rozdziału podjąć niezbędne kroki w celu stopniowego świadczenia usług przez spółki wspólnotowe lub armeńskie założone na terytorium Strony innej niż ta osoba, dla której przeznaczone są usługi, uwzględniając rozwój sektora usług na terytorium każdej ze Stron.

2. Rada Współpracy opracowuje zalecenia w celu wykonania ust. 1.

Artykuł 31

Strony współpracują na rzecz rozwoju sektora usług o charakterze rynkowym w Republice Armenii.

Artykuł 32

1. Strony zobowiązują się stosować zasadę nieograniczonego dostępu do międzynarodowego rynku i transportu morskiego, opartego na zasadach komercyjnych:

a) powyższe postanowienie nie narusza praw i obowiązków wynikających z Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Kodeksu Postępowania dla Konferencji Armatorów Liniowych, odnoszących się do jednej lub drugiej Strony niniejszej Umowy. Statki nieobjęte konferencją będą miały prawo działania w konkurencji ze statkami konferencji, o ile będą przestrzegać reguł uczciwej konkurencji na zasadach handlowych;

b) Strony potwierdzają swoje przywiązanie do warunków swobodnej konkurencji jako istotnej cechy handlu sypkimi i płynnymi towarami masowymi.

2. Stosując zasady określone w ust. 1, Strony:

a) nie stosują, po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy, postanowień dotyczących podziału ładunku z umów dwustronnych między jakimkolwiek Państwem Członkowskim Wspólnoty a byłym Związkiem Radzieckim;

b) nie wprowadzają, w przyszłych umowach dwustronnych z państwami trzecimi, klauzul o podziale ładunku, chyba że powstaną wyjątkowe okoliczności, w których przedsiębiorstwa żeglugi liniowej z jednej lub drugiej Strony niniejszej Umowy nie miałyby innej możliwości udziału w handlu z lub do zainteresowanego państwa trzeciego;

c) zakazują w przyszłych umowach dwustronnych wprowadzania klauzul o podziale ładunku w przypadku handlu sypkimi i płynnymi towarami masowymi;

d) znoszą, z dniem wejścia w życie niniejszej Umowy, wszelkie środki jednostronne, przeszkody administracyjne, techniczne i inne, które mogłyby wywierać skutek ograniczający lub dyskryminacyjny w stosunku do swobody świadczenia usług w międzynarodowym transporcie morskim.

3. Każda ze Stron przyznaje między innymi statkom będącym własnością obywateli lub przedsiębiorstw drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne, niż traktowanie przyznawane

własnym statkom w zakresie dostępu do portów otwartych dla handlu międzynarodowego, możliwości korzystania z infrastruktury i pomocniczych służb morskich w tych portach, jak również związane z należnościami i opłatami, ułatwieniami celnymi oraz wyznaczaniem miejsc zrzucania kotwicy oraz urządzeń do załadunku i rozładunku.

4. Obywatele i przedsiębiorstwa wspólnotowe, zapewniające międzynarodowe usługi transportu morskiego, mogą swobodnie świadczyć usługi w międzynarodowym transporcie żeglugi śródlądowej Republiki Armenii i odwrotnie.

Artykuł 33

W celu zapewnienia skoordynowanego rozwoju transportu między Stronami, dostosowanego do ich potrzeb handlowych, warunki wzajemnego dostępu do rynku i świadczenia usług w transporcie drogowym, kolejowym i w żegludze śródlądowej, a także, gdy stosowne, w transporcie powietrznym mogą stanowić przedmiot odrębnych uzgodnień, w miarę potrzeby negocjowanych między Stronami, po wejściu w życie niniejszej Umowy.

ROZDZIAŁ IV

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł 34

1. Postanowienia niniejszego tytułu są stosowane z zastrzeżeniem ograniczeń uzasadnionych względami porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego.

2. Postanowienia niniejszego tytułu nie mają zastosowania do działalności, która na terytorium którejkolwiek ze Stron związana jest, nawet tylko sporadycznie, z wykonywaniem władzy publicznej.

Artykuł 35

Do celów niniejszego tytułu żadne postanowienie niniejszej Umowy nie stanowi przeszkody dla stosowania przez Strony własnych postanowień i regulacji dotyczących wjazdu i pobytu, zatrudnienia, warunków pracy, prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby fizyczne oraz świadczenia usług, pod warunkiem że działania te nie wpływają w sposób niweczący lub szkodliwy na korzyści, które przysługują Stronom zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy. Powyższe postanowienie nie narusza stosowania art. 34.

Artykuł 36

Spółki, które są kontrolowane i należące do spółek armeńskich i spółek wspólnotowych, również korzystają z postanowień rozdziałów II, III i IV.

Artykuł 37

Traktowanie przyznane przez którąkolwiek ze Stron drugiej Stronie na podstawie niniejszej Umowy od dnia poprzedzającego o miesiąc datę wejścia w życie właściwych zobowiązań, wynikających z Układu ogólnego w sprawie handlu usługami (GATS), nie może być w żadnym wypadku korzystniejsze, jeśli chodzi o sektory lub środki, do których odnosi się GATS, niż traktowanie przyznane przez pierwszą ze Stron zgodnie z postanowieniami GATS, bez względu na sektor, podsektor czy tryb świadczenia usługi.

Artykuł 38

Do celów rozdziałów II, III i IV nie uwzględnia się traktowania przyznawanego przez Wspólnotę, jej Państwa Członkowskie lub Republikę Armenii na podstawie zobowiązań zaciągniętych na mocy umów o integracji gospodarczej zgodnie z zasadami art. V GATS.

Artykuł 39

1. Klauzula największego uprzywilejowania, przyznana zgodnie z postanowieniami niniejszego tytułu, nie ma zastosowania do ulg podatkowych, których Strony udzielają lub udzielą w przyszłości na podstawie porozumień w sprawie zapobiegania podwójnemu opodatkowaniu lub innych uzgodnień podatkowych.

2. Żadne z postanowień niniejszego tytułu nie jest interpretowane w sposób, który by przeszkodził przyjęciu lub stosowaniu przez Strony jakiegokolwiek środka mającego na celu zapobieganie unikaniu płacenia podatków, zgodnie z postanowieniami umów o unikaniu podwójnego opodatkowania lub innych uzgodnień dotyczących podatków, bądź też krajowego ustawodawstwa podatkowego.

3. Żadne z postanowień niniejszego tytułu nie jest interpretowane w sposób, który by przeszkodził Państwom Członkowskim lub Republice Armenii w rozróżnianiu, przy stosowaniu odpowiednich przepisów ich ustawodawstwa podatkowego, podatników, którzy nie są w identycznej sytuacji, w szczególności w odniesieniu do ich miejsca zamieszkania.

Artykuł 40

Bez uszczerbku dla postanowień art. 28, żadne z postanowień rozdziałów II, III i IV nie jest interpretowane jako uprawniające:

— obywateli Państw Członkowskich lub Republiki Armenii do wjazdu lub pozostawania odpowiednio na terytorium Republiki Armenii lub Wspólnoty, w jakimkolwiek charakterze, w szczególności jako akcjonariusza lub udziałowcy lub współwłaściciela spółki lub zarządzającego bądź też zatrudnionego w tej spółce, lub jako usługodawcy lub usługobiorcy,

— wspólnotowe oddziały lub spółki zależne spółek armeńskich do zatrudniania lub zlecania zatrudniania na terytorium Wspólnoty obywateli Republiki Armenii,

— armeńskie oddziały lub spółki zależne spółek wspólnotowych do zatrudniania lub zlecania zatrudnienia na terytorium Republiki Armenii obywateli Państw Członkowskich,

— spółki armeńskie bądź wspólnotowe oddziały i spółki zależne spółek armeńskich do dostarczania obywateli armeńskich działających na rzecz i pod kontrolą innych osób na podstawie umów o pracę zawartych na czas określony,

— spółki wspólnotowe bądź armeńskie oddziały lub spółki zależne spółek wspólnotowych do dostarczania pracowników będących obywatelami Państw Członkowskich na podstawie umów o pracę zawartych na czas określony.

ROZDZIAŁ V

PŁATNOŚCI BIEŻĄCE I KAPITAŁ

Artykuł 41

1. Strony zobowiązują się wyrazić zgodę na dokonywanie w swobodnie wymienialnej walucie wszelkich płatności bieżących między rezydentami Wspólnoty oraz Republiki Armenii, mających związek z przepływem towarów, usług lub osób dokonywanych zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy.

2. W odniesieniu do transakcji na rachunkach obrotów kapitałowych w bilansie płatniczym zapewnia się, od chwili wejścia w życie niniejszej Umowy, swobodny przepływ kapitału związanego z inwestycjami bezpośrednimi dokonywanymi w przedsiębiorstwach powstałych zgodnie z ustawodawstwem kraju lokalizacji inwestycji oraz inwestycji dokonywanych zgodnie z postanowieniami rozdziału II, jak również likwidację lub repatriację tych inwestycji oraz wszelkiego wynikającego z nich zysku.

3. Bez uszczerbku dla postanowień ust. 2 lub 5, po wejściu w życie niniejszej Umowy nie wprowadza się żadnych nowych ograniczeń w ruchu dewizowym dotyczących przepływu kapitału i bieżących płatności z tym przepływem związanych, dokonywanych między rezydentami Wspólnoty i Republiki Armenii, a istniejące uregulowania nie staną się bardziej restrykcyjne.

4. Strony konsultują się wzajemnie w celu ułatwienia przepływu kapitałów w formie innej niż określona w ust. 2, między Wspólnotą a Republiką Armenii, dla wsparcia realizacji celów niniejszej Umowy.

5. W odniesieniu do postanowień niniejszego artykułu, dopóki nie zostanie wprowadzona całkowita wymienialność waluty armeńskiej w rozumieniu art. VIII Regulaminu Międzynarodowego Funduszu Walutowego (MFW), Republika Armenii może w szczególnych okolicznościach stosować ograniczenia dewizowe związane z udzieleniem lub uzyskaniem krótkoterminowych i średnioterminowych kredytów finansowych, w takim zakresie, w jakim ograniczenia te są nakładane na Republikę Armenii przy udzielaniu takich kredytów i są dozwolone zgodnie ze statusem Republiki Armenii w MFW. Republika Armenii stosuje te ograniczenia w sposób niedyskryminacyjny. Ich stosowanie powinno w możliwie najmniejszym stopniu wpływać negatywnie na funkcjonowanie niniejszej Umowy. Republika Armenii informuje niezwłocznie Radę Współpracy o wprowadzeniu takich środków i o wszelkich zmianach.

6. Bez uszczerbku dla postanowień ust. 1 i 2, w szczególnych okolicznościach przepływy kapitału między Wspólnotą a Republiką Armenii powodują lub zagrażają spowodowanie szczególnych trudności w funkcjonowaniu polityki wymiany walut lub polityki pieniężnej we Wspólnocie bądź Republice Armenii, Wspólnota i Republika Armenii odpowiednio mogą przedsięwziąć środki ochronne w odniesieniu do przepływów kapitału między Wspólnotą a Republiką Armenii w okresie nieprzekraczającym sześciu miesięcy, jeśli środki takie są ściśle niezbędne.

ROZDZIAŁ VI

OCHRONA WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ, PRZEMYSŁOWEJ I HANDLOWEJ

Artykuł 42

1. Zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu i załącznika II Republika Armenii nadal poprawia ochronę praw własności intelektualnej, przemysłowej i handlowej, tak aby w ciągu pięciu lat od daty wejścia w życie niniejszej Umowy zapewnić poziom ochrony podobny do tego, jaki istnieje we Wspólnocie, łącznie ze skutecznymi środkami realizacji tych praw.

2. W ciągu pięciu lat od wejścia w życie niniejszej Umowy, Republika Armenii przystąpi do wielostronnych konwencji w sprawie praw własności intelektualnej, przemysłowej i handlowej, wymienionych w ust. 1 załącznika II, których stronami są Państwa Członkowskie lub które są faktycznie stosowane przez Państwa Członkowskie zgodnie z odpowiednimi postanowieniami tych konwencji.

TYTUŁ V

WSPÓŁPRACA PRAWNA

Artykuł 43

1. Strony uznają, iż ważną przesłanką zacieśnienia więzów gospodarczych między Republiką Armenii a Wspólnotą jest zbliżenie istniejącego i przyszłego prawodawstwa Republiki Armenii do prawodawstwa Wspólnoty. Republika Armenii podejmuje wszelkie wysiłki w celu stopniowego zapewnienia coraz większej zgodności swego prawodawstwa z prawodawstwem wspólnotowym.

2. Zbliżenie prawodawstwa obejmuje w szczególności następujące dziedziny: prawo celne, prawo spółek, prawo bankowe, rachunkowość i podatki, własność intelektualną, ochronę pracowników w miejscu pracy, usługi finansowe, zasady konkurencji, zamówienia publiczne, ochronę zdrowia i życia ludzi, zwierząt i roślin, środowisko, ochronę konsumentów, podatki pośrednie, postanowienia i normy techniczne, przepisy prawa i regulacje w zakresie spraw nuklearnych oraz transport.

3. Wspólnota zapewni Republice Armenii pomoc techniczną w celu realizacji tych środków, która może obejmować między innym:

— wymianę ekspertów,

— szybkie dostarczanie informacji, w szczególności dotyczących odpowiedniego ustawodawstwa,

— organizację seminariów,

— szkolenia,

— pomoc w tłumaczeniu ustawodawstwa wspólnotowego w odpowiednich sektorach.

4. Strony uzgadniają, że w przypadku gdy wymiana handlowa między Stronami zostanie naruszona, na uzgodnionych zasadach dokonają przeglądu sposobów stosowania odpowiedniego prawa konkurencji.

TYTUŁ VI

WSPÓŁPRACA GOSPODARCZA

Artykuł 44

1. Wspólnota i Republika Armenii podejmują współpracę gospodarczą, która przyczyni się do realizacji procesu reform gospodarczych oraz poprawy stałego rozwoju Republiki Armenii. Współpraca ta wzmocni istniejące więzi gospodarcze, z korzyścią dla obu Stron.

2. Polityki oraz inne środki mają wspomagać reformy gospodarczo-społeczne oraz restrukturyzację systemu gospodarczego i handlowego w Republice Armenii i opierać się na wymaganiach dotyczących trwałego i harmonijnego rozwoju społecznego; będą też w pełni uwzględniać ochronę środowiska naturalnego.

3. W tym celu współpraca koncentruje się w szczególności na rozwoju gospodarczym i społecznym, rozwoju zasobów ludzkich, wsparciu dla przedsiębiorstw (łącznie z prywatyzacją, wspieraniem i ochroną inwestycji, małymi i średnimi przedsiębiorstwami), sektorze górniczym i surowcowym, nauce i technologii, rolnictwie i żywności, energetyce, transporcie, turystyce, telekomunikacji, usługach finansowych, walce z praniem brudnych pieniędzy, handlu, cłach, współpracy statystycznej, informacji i komunikacji, ochronie środowiska naturalnego i współpracy regionalnej.

4. Szczególną uwagę poświęca się środkom, które mogą przyczynić się do wsparcia współpracy między Niepodległymi Państwami regionu Zakaukazia i innymi krajami ościennymi, w celu ożywienia harmonijnego rozwoju tego regionu.

5. Jeśli zajdzie taka potrzeba, współpraca gospodarcza oraz inne formy współpracy przewidziane w niniejszej Umowie mogą uzyskać wsparcie przez pomoc techniczną ze strony Wspólnoty z uwzględnieniem odpowiedniego wspólnotowego rozporządzenia Rady, mającego zastosowanie do pomocy technicznej w Niepodległych Państwach, priorytetów ustalonych w programie indykatywnym odnoszącym się do pomocy technicznej Wspólnoty dla Republiki Armenii oraz procedur koordynacyjnych i wdrożeniowych, jakie są w nim ustanowione.

Artykuł 45

Współpraca w dziedzinie wymiany towarowej i usług

Strony podejmą współpracę, aby zapewnić zgodność handlu międzynarodowego Republiki Armenii z regułami WTO.

Współpraca ta obejmuje określone dziedziny bezpośrednio związane z ułatwieniami w handlu, takie jak:

— kształtowanie polityki w zakresie wymiany handlowej i kwestii związanych z tą wymianą, łącznie z płatnościami i mechanizmami clearingowymi,

— opracowanie stosownego ustawodawstwa,

— stałą pomoc w celu przygotowania Republiki Armenii do przyszłego przystąpienia do WTO.

Artykuł 46

Współpraca przemysłowa

1. Współpraca ta ma w szczególności na celu wspieranie:

— rozwoju kontaktów gospodarczych między podmiotami gospodarczymi obu stron,

— udziału Wspólnoty w wysiłkach podejmowanych przez Republikę Armenii w celu restrukturyzacji jej przemysłu i przyciągnięcia inwestycji do przemysłu,

— poprawy zarządzania,

— tworzenia odpowiednich zasad i praktyk handlowych,

— ochrony środowiska.

2. Postanowienia niniejszego artykułu pozostają bez wpływu na stosowanie wspólnotowych zasad konkurencji dotyczących przedsiębiorstw.

Artykuł 47

Wspieranie i ochrona inwestycji

1. Mając na uwadze odpowiednie uprawnienia i kompetencje odpowiednio Wspólnoty i jej Państw Członkowskich, celem współpracy jest stworzenie korzystnego środowiska dla inwestycji prywatnych, zarówno krajowych, jak zagranicznych, szczególnie poprzez stworzenie lepszych warunków ochrony inwestycji, transferu kapitału oraz wymiany informacji w zakresie możliwości inwestycyjnych.

2. Współpraca ma na celu w szczególności:

— zawarcie, jeśli zaistnieje taka potrzeba, między Państwami Członkowskimi a Republiką Armenii, porozumień o wspieraniu i ochronie inwestycji,

— zawarcie, jeśli zaistnieje taka potrzeba, między Państwami Członkowskimi a Republiką Armenii, porozumień w celu uniknięcia podwójnego opodatkowania,

— stworzenie korzystnych warunków dla przyciągnięcia zagranicznych inwestycji do gospodarki armeńskiej,

— ustanowienie stabilnych i odpowiednich postanowień oraz warunków gospodarczych, a także wymiany informacji w zakresie przepisów prawnych, regulacji i praktyk administracyjnych w dziedzinie inwestycji,

— wymianę informacji dotyczących możliwości inwestycyjnych w formie, między innymi, targów handlowych, wystaw, tygodni handlowych i innych imprez.

Artykuł 48

Zamówienia publiczne

Strony współpracują, w celu rozwoju warunków dla otwartego i konkurencyjnego udzielania zamówień na towary i usługi w szczególności w drodze zaproszenia do składania ofert.

Artykuł 49

Współpraca w dziedzinie norm i oceny zgodności

1. Współpraca między Stronami wspiera dostosowania do uzgodnionych na szczeblu międzynarodowym kryteriów, zasad i wytycznych w zakresie jakości. Wymagane działania będą ułatwiać postępy na drodze wzajemnego uznawania w zakresie oceny zgodności, jak również poprawę jakości wyrobów armeńskich.

2. W tym celu Strony dążą do współpracy w ramach projektów pomocy technicznej, które będą:

— wspierać odpowiednią współpracę z organizacjami i instytutami wyspecjalizowanymi w tych dziedzinach,

— wspierać wykorzystanie wspólnotowych postanowień technicznych oraz stosowanie europejskich norm oraz procedur oceny zgodności,

— pozwalać na wymianę doświadczeń i informacji technicznych w zakresie zarządzania jakością.

Artykuł 50

Sektor górniczy i surowce

1. Strony zmierzają do podniesienia poziomu inwestycji i wymiany handlowej w sektorze górniczym i surowcowym.

2. Współpraca koncentruje się w szczególności na następujących dziedzinach:

— wymianie informacji na temat rozwoju w sektorze górniczym i w sektorze metali nieżelaznych,

— tworzeniu ram prawnych dla współpracy,

— zagadnieniach handlowych,

— przyjęciu i wdrażaniu ustawodawstwa w dziedzinie ochrony środowiska naturalnego,

— szkoleniu,

— bezpieczeństwie w przemyśle górniczym.

Artykuł 51

Współpraca w dziedzinie nauki i techniki

1. Strony wspierają współpracę w dziedzinie cywilnych badań naukowych i rozwoju technologicznego, mając na względzie obopólne korzyści oraz uwzględniając dostępność środków, odpowiedni dostęp do swoich odpowiednich programów, z zastrzeżeniem właściwego poziomu skutecznej ochrony praw własności intelektualnej, przemysłowej i handlowej.

2. Współpraca w zakresie nauki i techniki obejmuje:

— wymianę informacji naukowych i technicznych,

— wspólne działania w zakresie badań i rozwoju technologicznego,

— szkolenia i programy wymiany naukowców, personelu badawczego i techników działających w dziedzinie badań i rozwoju technologicznego obydwu stron.

W przypadku gdy taka współpraca przyjmuje formę działalności związanej z edukacją i/lub szkoleniami, powinna ona być realizowana zgodnie z postanowieniami art. 52.

Za obopólnym porozumieniem Strony mogą angażować się w inne formy współpracy naukowej i technicznej.

W ramach tej działalności w zakresie współpracy, należy zwrócić szczególną uwagę na przegrupowywanie uczonych, inżynierów, badaczy i technologów, którzy uczestniczą lub uczestniczyli w badaniach i/lub produkcji broni masowego rażenia.

3. Współpraca objęta zakresem niniejszego artykułu jest realizowana zgodnie z przepisami szczególnymi wynegocjowanymi i zawartymi według procedur przyjętych przez każdą ze Stron, w których należy określić między innymi właściwe przepisy dotyczące praw własności intelektualnej, przemysłowej i handlowej.

Artykuł 52

Edukacja i szkolenie

1. Strony współpracują w celu podniesienia poziomu kształcenia ogólnego i kwalifikacji zawodowych w Republice Armenii, zarówno w sektorze publicznym jak prywatnym.

2. Współpraca koncentruje się w szczególności na następujących dziedzinach:

— podniesienie poziomu edukacji i systemów szkolenia w Republice Armenii, włącznie z systemem certyfikacji placówek szkolnictwa wyższego i dyplomów studiów wyższych,

— szkolenie kadry zarządzającej sektora publicznego i prywatnego oraz urzędników służby cywilnej w priorytetowych obszarach, które zostaną ustalone,

— współpraca między placówkami szkolnictwa oraz między placówkami szkolnictwa a przedsiębiorstwami,

— wymiana nauczycieli, absolwentów, kadr zarządzających, młodych naukowców i badaczy, jak również młodzieży,

— wspieranie nauczania w zakresie studiów europejskich w odpowiednich instytucjach,

— nauczaniu języków wspólnotowych,

— szkolenie podyplomowym tłumaczy konferencyjnych,

— szkolenie dziennikarzy,

— szkolenie wykładowców.

3. Ewentualny udział jednej ze Stron w odpowiednich programach w dziedzinie edukacji i szkolenia drugiej Strony może być uwzględniony zgodnie z ich odpowiednimi procedurami oraz, jeśli zajdzie potrzeba, ustanowi się ramy instytucjonalne i plany współpracy poprzez udział Republiki Armenii we wspólnotowym programie Tempus.

Artykuł 53

Rolnictwo i sektor rolno-spożywczy

Celem współpracy w tej dziedzinie jest popieranie reformy rolnej, modernizacja, prywatyzacja i restrukturyzacja rolnictwa, sektora

rolno-spożywczego i sektorów usług w Republice Armenii, rozwój rynków krajowych oraz rynków zagranicznych dla produktów armeńskich, w warunkach zapewniających ochronę środowiska naturalnego, z uwzględnieniem konieczności poprawy bezpieczeństwa w dziedzinie zaopatrzenia w żywność, jak również rozwoju agrobiznesu, przetwarzania i dystrybucji produktów rolnych. Strony dążą także do stopniowego zbliżenia norm armeńskich do technicznych regulacji wspólnotowych w zakresie przemysłowych i rolnych produktów spożywczych, w tym norm sanitarnych i fitosanitarnych.

Artykuł 54

Energia

1. Współpraca jest realizowana w ramach zasad gospodarki rynkowej i Europejskiej Karty Energetycznej oraz z uwzględnieniem Traktatu Karty Energetycznej, Protokołu w sprawie efektywności energetycznej i związanych z nią aspektów środowiskowych, w kontekście postępującej integracji rynków energetycznych w Europie.

2. Współpraca obejmuje między innymi następujące dziedziny:

— kształtowanie i rozwój polityki energetycznej,

— poprawę zarządzania i regulacji sektora energetycznego zgodnie z założeniami gospodarki rynkowej,

— poprawę dostaw energii, włącznie z bezpieczeństwem dostaw, w sposób uzasadniony gospodarczo i ekologicznie,

— wspieranie oszczędności energii oraz efektywności energetycznej, a także wdrożenie Protokołu Karty Energetycznej w sprawie efektywności energetycznej i związanych z nią aspektów środowiskowych,

— modernizację infrastruktury energetycznej,

— poprawę technologii zaopatrzenia energetycznego i końcowego wykorzystania w zakresie rodzajów energii,

— zarządzanie i szkolenie techniczne w sektorze energetycznym,

— przesyłanie i tranzyt materiałów i produktów energetycznych,

— wprowadzanie szeregu rozwiązań instytucjonalnych, prawnych, podatkowych i innych niezbędnych do zwiększenia handlu energią i inwestycji,

— rozwój zasobów hydroelektrycznych i innych odnawialnych źródeł energii.

3. Strony wymieniają istotne informacje dotyczące projektów inwestycyjnych w sektorze energetycznym, w szczególności jeśli chodzi o budowę i remont rurociągów, gazociągów oraz inne sposoby przesyłu produktów energetycznych. Strony współpracują w celu jak najefektywniejszego wykonania postanowień tytułu IV i art. 47 w odniesieniu do inwestycji w sektorze energetycznym.

Artykuł 55

Środowisko naturalne

1. Mając na uwadze Europejską Kartę Energetyczną i deklarację Konferencji z Lucerny z 1993 r., oraz uwzględniając Traktat Karty Energetycznej, w szczególności jego art. 19, a także Protokół Karty Energetycznej w sprawie efektywności energetycznej i związanych z nią aspektów środowiskowych, Strony rozwijają i zacieśniają współpracę w dziedzinie ochrony środowiska naturalnego i zdrowia ludzi.

2. Celem współpracy jest walka z degradacją środowiska, która obejmuje w szczególności:

— skuteczne monitorowanie poziomów zanieczyszczeń i ocenę środowiska naturalnego; system informacji na temat stanu środowiska naturalnego,

— zwalczanie zanieczyszczania powietrza i wody w skali lokalnej, regionalnej i transgranicznej,

— odnowę ekologiczną,

— stałą, skuteczną i wydajną ekologicznie produkcję i wykorzystanie energii,

— bezpieczeństwo zakładów przemysłowych,

— klasyfikację i bezpieczne obchodzenie się z chemikaliami,

— jakość wody,

— zmniejszanie ilości odpadów, recykling i bezpieczne usuwanie odpadów oraz realizację Konwencji bazylejskiej,

— wpływ rolnictwa na środowisko naturalne, erozję gleby oraz zanieczyszczenie chemiczne,

— ochronę lasów,

— ochronę różnorodności biologicznej i obszarów chronionych, jak również zrównoważone wykorzystanie i zarządzanie zasobami biologicznymi,

— planowanie zagospodarowania przestrzennego, włącznie z budownictwem i urbanistyką,

— wykorzystanie instrumentów ekonomicznych i podatkowych,

— zmiany klimatyczne na świecie,

— edukację w zakresie ochrony środowiska naturalnego i świadomość problematyki ekologicznej,

— pomoc techniczną w zakresie rekultywacji obszarów dotkniętych radioaktywnością oraz rozwiązywanie wynikających z tego problemów zdrowotnych i społecznych,

— wdrożenie Konwencji z Espoo o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym.

3. Współpraca odbywa się w szczególności poprzez:

— przewidywanie katastrof i innych sytuacji zagrożeń,

— wymianę informacji oraz ekspertów, łącznie z informacjami oraz ekspertami zajmującymi się transferem czystych technologii oraz bezpiecznym i przyjaznym dla środowiska wykorzystaniem biotechnologii,

— wspólne badania naukowe,

— dostosowanie prawodawstwa do norm wspólnotowych,

— szkolenia w zakresie ochrony środowiska i wzmocnienie instytucji,

— współpracę na poziomie regionalnym, włączając współpracę w ramach Europejskiej Agencji Ochrony Środowiska, oraz na poziomie międzynarodowym,

— rozwój strategii, w szczególności dotyczących problemów globalnych i klimatycznych, w celu osiągania stałego rozwoju,

— badania dotyczące wpływu na środowisko naturalne.

Artykuł 56

Transport

Strony rozwijają i wzmacniają współpracę w dziedzinie transportu.

Współpraca ta ma między innymi na celu restrukturyzację i modernizację systemów i sieci transportowych w Republice Armenii oraz rozwój i zapewnianie, w odpowiednim przypadku, kompatybilności systemów transportowych w kontekście osiągania bardziej globalnego systemu transportowego. Szczególną uwagę należy zwrócić na funkcjonowanie wszystkich tradycyjnych połączeń komunikacyjnych między Niepodległymi Państwami w regionie Zakaukazia a pozostałymi państwami ościennymi.

Współpraca obejmuje między innymi:

— modernizację zarządzania i eksploatacji transportu drogowego, kolei, portów oraz lotnisk,

— modernizację i rozwój kolei, dróg wodnych, dróg lądowych, portów, lotnisk i infrastruktury nawigacji lotniczej, w tym modernizację największych tras komunikacyjnych będących przedmiotem wspólnego zainteresowania i połączeń transeuropejskich dla wyżej wymienionych sposobów transportu, w szczególności związanych z projektem Traceca,

— wspieranie i rozwój transportu multimodalnego,

— wspieranie wspólnych programów badawczych i rozwojowych,

— przygotowanie ram prawnych i instytucjonalnych dla rozwoju i wdrażania polityki, łącznie z prywatyzacją sektora transportu.

Artykuł 57

Usługi pocztowe i telekomunikacja

W ramach swoich właściwych uprawnień i kompetencji Strony rozszerzają i zacieśniają współpracę w następujących dziedzinach:

— formułowanie założeń polityki i wytycznych dla rozwoju sektora telekomunikacji i usług pocztowych,

— formułowanie zasad polityki taryfowej i obrotu w telekomunikacji oraz usługach pocztowych,

— przeprowadzanie transferu technologii i *know-how*, w tym dotyczącej europejskich norm technicznych i systemów certyfikacji,

— wspieranie rozwoju projektów w dziedzinie telekomunikacji i usług pocztowych oraz przyciąganie inwestycji,

— poprawa efektywności i jakości świadczenia usług telekomunikacyjnych i pocztowych, między innymi poprzez liberalizację działalności podsektorów,

— nowoczesne zastosowanie telekomunikacji, w szczególności w zakresie elektronicznego transferu środków pieniężnych,

— zarządzanie sieciami telekomunikacyjnymi i ich „optymalizacja”,

— właściwa baza regulacyjna dla świadczenia usług telekomunikacyjnych i pocztowych oraz wykorzystywania zakresu częstotliwości radiowych,

— szkolenie w dziedzinie telekomunikacji i usług pocztowych w celu prowadzenia działalności w warunkach rynkowych.

Artykuł 58

Usługi finansowe

1. Współpraca ma w szczególności na celu ułatwienie włączenia Republiki Armenii do powszechnie przyjętych systemów wzajemnych rozliczeń. Pomoc techniczna koncentruje się na:

— rozwoju usług bankowych i finansowych, rozwoju wspólnego rynku źródeł kredytowania, włączeniu Republiki Armenii do powszechnie uznanych systemów wzajemnych rozliczeń,

— rozwoju w Republice Armenii systemu podatkowego i jego instytucji, wymianie doświadczeń i szkoleniu personelu,

— rozwoju usług ubezpieczeniowych, co stworzyłoby między innymi korzystne ramy dla uczestnictwa przedsiębiorstw wspólnotowych w zakładaniu wspólnych przedsięwzięć w sektorze ubezpieczeniowym w Republice Armenii oraz rozwoju ubezpieczeń kredytów eksportowych.

Współpraca ta w szczególności przyczynia się do wspierania rozwoju stosunków między Republiką Armenii a Państwami Członkowskimi w sektorze usług finansowych.

Artykuł 59

Rozwój regionalny

1. Strony zacieśniają współpracę w dziedzinie rozwoju regionalnego i zagospodarowania przestrzennego.

2. W tym celu Strony zachęcają władze krajowe, regionalne i lokalne do wymiany informacji na temat polityki regionalnej i zagospodarowania przestrzennego, jak również metod kształtowania polityki regionalnej ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju obszarów słabo rozwiniętych.

Strony także wspierają bezpośrednie kontakty odpowiednimi regionami i organizacjami publicznymi, odpowiedzialnymi za planowanie rozwoju regionalnego, między innymi w celu wymiany doświadczeń na temat metod i sposobów wspierania rozwoju regionalnego.

Artykuł 60

Współpraca socjalna

1. W odniesieniu do zdrowia i bezpieczeństwa Strony rozwijają współpracę mającą na celu podniesienie poziomu bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników.

Współpraca obejmuje głównie:

— edukację i szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, ze szczególnym uwzględnieniem sektorów działalności wysokiego ryzyka,

— rozwój i wspieranie środków zapobiegawczych w zakresie zwalczania chorób i innych dolegliwości zawodowych,

— zapobieganie poważnym wypadkom i zarządzanie toksycznymi chemikaliami,

— badania w celu rozwijania podstaw wiedzy w odniesieniu do środowiska pracy, jak również bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników.

2. W odniesieniu do zatrudnienia współpraca obejmuje w szczególności pomoc techniczną w zakresie:

— optymalizacji rynku pracy,

— unowocześniania usług związanych z pośrednictwem pracy i poradnictwem zawodowym,

— planowania i zarządzania programami restrukturyzacji,

— wspierania rozwoju lokalnego zatrudnienia,

— wymiany informacji na temat programów dotyczących elastycznego zatrudnienia, w szczególności programów wspierających pracę na własny rachunek oraz przedsiębiorczość.

3. Strony zwracają szczególną uwagę na współpracę w sferze ochrony socjalnej, która między innymi obejmuje współpracę w zakresie planowania i wdrażania reform dotyczących ochrony socjalnej w Republice Armenii.

Reformy te mają na celu rozwój w Republice Armenii metod ochrony właściwych dla gospodarki rynkowej i obejmują wszelkie formy ochrony socjalnej.

Artykuł 61

Turystyka

Strony zacieśniają i rozwijają wzajemną współpracę dotyczącą:

— ułatwiania wymiany turystycznej,

— wzrostu przepływu informacji,

— transferu *know-how*,

— badania możliwości wspólnych działań,

— współpracy między urzędowymi organami do spraw turystyki,

— szkolenia w dziedzinie rozwoju turystyki.

Artykuł 62

Małe i średnie przedsiębiorstwa

1. Strony mają na celu rozwój i umacnianie małych i średnich przedsiębiorstw oraz ich stowarzyszeń, jak również współpracy między małymi i średnimi przedsiębiorstwami Wspólnoty i Republiki Armenii.

2. Współpraca obejmuje pomoc techniczną, w szczególności w następujących obszarach:

— tworzenie ram prawnych dla małych i średnich przedsiębiorstw,

— rozwój właściwej infrastruktury (agencja wspierania małych i średnich przedsiębiorstw, komunikowania się, pomocy w tworzeniu funduszu dla małych i średnich przedsiębiorstw),

— rozwój parków technologicznych.

Artykuł 63

Informacja i komunikacja

Strony popierają rozwój nowoczesnych metod zarządzania w dziedzinie informacji, w szczególności dotyczących mediów, i popierają skuteczną wymianę informacji. Uznaje się pierwszeństwo programów mających na celu dostarczenie ogółowi społeczeństwa podstawowych informacji na temat Wspólnoty i Republiki Armenii, obejmujących, w miarę możliwości, dostęp do baz danych, z poszanowaniem praw własności intelektualnej.

Artykuł 64

Ochrona konsumentów

Strony nawiążą ścisłą współpracę w celu osiągnięcia kompatybilności swoich systemów ochrony konsumentów. Współpraca ta może obejmować w szczególności wymianę informacji na temat działalności legislacyjnej i reform instytucjonalnych, organizację stałych systemów wzajemnego przekazywania informacji na temat produktów niebezpiecznych, poprawę informacji przekazywanych konsumentom, w szczególności na temat cen, charakterystyki oferowanych produktów i usług, rozwój wymiany między rzecznikami interesów konsumentów oraz lepszą zgodność na płaszczyźnie polityki ochrony konsumentów, a także organizację seminariów i staży szkoleniowych.

Artykuł 65

Cła

1. Współpraca ma na celu zagwarantowanie zgodności ze wszystkimi postanowieniami przyjętymi w zakresie wymiany handlowej i uczciwego handlu oraz osiągnięcia zbliżenia systemu celnego Republiki Armenii do systemu celnego Wspólnoty.

2. Współpraca obejmuje w szczególności:

— wymianę informacji,

— poprawę metod pracy,

— wprowadzenie Nomenklatury Scalonej i jednolitego dokumentu administracyjnego,

— połączenie między systemami tranzytowymi Wspólnoty a Republiki Armenii,

— uproszczenie kontroli i formalności w zakresie przewozu towarów,

— wspieranie wprowadzania nowoczesnych systemów informacji celnej,

— organizację seminariów i stażów szkoleniowych.

Pomoc techniczna jest dostarczana w miarę potrzeby.

3. Bez uszczerbku dla dalszej współpracy przewidzianej w niniejszej Umowie, w szczególności w art. 69 i 71, wzajemna pomoc w sprawach celnych między organami administracyjnymi Stron odbywa się zgodnie z postanowieniami Protokołu załączonego do niniejszej Umowy.

Artykuł 66

Współpraca w dziedzinie statystyki

Współpraca w tej dziedzinie ma na celu stworzenie efektywnego systemu statystycznego, dostarczającego wiarygodnych danych statystycznych niezbędnych dla wspierania i monitorowania procesu reform gospodarczych oraz przyczyniającego się do rozwoju prywatnej przedsiębiorczości w Republice Armenii.

Strony współpracują w szczególności w następujących dziedzinach:

— dostosowania armeńskiego systemu statystycznego do międzynarodowych metod, norm i klasyfikacji,

— wymiany informacji statystycznych,

— dostarczania makro- i mikroekonomicznych informacji statystycznych, koniecznych do wdrażania i zarządzania reformami gospodarczymi.

Wspólnota dostarczy w tym celu pomoc techniczną Republice Armenii.

Artykuł 67

Gospodarka

Strony ułatwiają proces reform gospodarczych i koordynacji polityk gospodarczych w drodze współpracy zmierzającej do poprawy zrozumienia podstaw ich gospodarek oraz opracowania i wdrożenia polityki gospodarczej w warunkach gospodarki rynkowej. W tym celu Strony wymieniają informacje dotyczące wyników i prognoz makroekonomicznych.

Wspólnota świadczy pomoc techniczną w celu:

— wspierania Republiki Armenii w procesie realizacji reformy gospodarczej, zapewniając specjalistyczne doradztwo i pomoc techniczną,

— wspierania współpracy między ekonomistami w celu przyspieszenia transferu *know-how* koniecznego dla kształtowaniu polityk gospodarczych i zapewnienia szerokiego rozpowszechnienia wyników badań z tej dziedziny.

TYTUŁ VII

WSPÓŁPRACA W SPRAWACH ODNOSZĄCYCH SIĘ DO DEMOKRACJI I PRAW CZŁOWIEKA

Artykuł 68

Strony współpracują we wszystkich kwestiach dotyczących tworzenia i wzmacniania instytucji demokratycznych, w tym instytucji wymaganych dla wzmocnienia praworządności oraz ochrony praw człowieka i podstawowych wolności, zgodnie z zasadami prawa międzynarodowego i OBWE.

Współpraca ta ma formę programów pomocy technicznej, mających na celu, między innymi, pomoc w opracowywaniu odpowiednich przepisów prawych i regulacji, wykonywaniu tych przepisów prawnych, funkcjonowaniu sądownictwa, roli państwa w sprawach wymiaru sprawiedliwości; oraz w funkcjonowaniu systemu wyborczego. W miarę potrzeby mogą być przeprowadzane szkolenie. Strony popierają kontakty i wymianę między organami krajowymi, regionalnymi i sądowniczymi, parlamentarzystami oraz organizacjami pozarządowymi.

TYTUŁ VIII

WSPÓŁPRACA W DZIEDZINIE ZAPOBIEGANIA NIELEGALNEJ DZIAŁALNOśCI ORAZ ZAPOBIEGANIA I KONTROLI NIELEGALNEJ IMIGRACJI

Artykuł 69

Strony podejmują współpracę mającą na celu zapobieganie nielegalnej działalności, takiej jak:

— nielegalna działalność w sferze gospodarki, łącznie z korupcją,

— nielegalne transakcje obejmujące różne towary, łącznie z odpadami przemysłowymi,

— fałszerstwo.

Współpraca w wyżej wymienionych obszarach polegać będzie na wzajemnych konsultacjach i ścisłej interakcji. Można udzielić pomocy technicznej i administracyjnej, także w następujących obszarach:

— opracowanie projektów krajowych przepisów prawnych w dziedzinie zapobiegania nielegalnej działalności,

— tworzenie ośrodków informacyjnych,

— zwiększenie skuteczności instytucji działających w zakresie zapobiegania nielegalnej działalności,

— szkolenie personelu oraz rozwój infrastruktury badawczej,

— opracowanie wzajemnie akceptowalnych środków mających na celu zahamowanie nielegalnej działalności.

Artykuł 70

Pranie pieniędzy

1. Strony są zgodne co do konieczności podejmowania wysiłków i współpracy w celu uniemożliwienia wykorzystywania ich systemów finansowych do prania dochodów pochodzących z działalności przestępczej, w szczególności z przestępstw narkotykowych.

2. Współpraca w tym obszarze obejmuje pomoc administracyjną i techniczną w celu ustanowienia właściwych standardów w sprawie zwalczania prania brudnych pieniędzy, równoważnych postanowieniom przyjętym w tym obszarze przez Wspólnotę i fora międzynarodowe, łącznie z Grupą Roboczą do Spraw Finansowych (FATF).

Artykuł 71

Narkotyki

W ramach odpowiednich uprawnień i kompetencji, Strony współpracują w celu zwiększenia skuteczności i efektywności polityk oraz środków skierowanych przeciwko nielegalnej produkcji, rozprowadzaniu i sprzedaży środków odurzających i substancji psychotropowych, łącznie z zapobieganiem wykorzystania prekursorów chemikaliów do produkcji narkotyków, jak również wspieraniem zapobiegania i ograniczania popytu na narkotyki. Współpraca w tej dziedzinie oparta jest na wzajemnych konsultacjach i ścisłej koordynacji między Stronami w zakresie celów i środków dotyczących poszczególnych dziedzin związanych z narkotykami.

Artykuł 72

Nielegalna imigracja

1. Państwa Członkowskie i Republika Armenii zgadzają się na współpracę w celu zapobiegania i kontroli nielegalnej imigracji. W tym celu:

— Republika Armenii zgadza się ponownie przyjąć wszystkich swoich obywateli, którzy przebywają nielegalnie na terytorium danego Państwa Członkowskiego, na żądanie tego państwa i bez jakichkolwiek dalszych formalności,

— oraz każde Państwo Członkowskie zgadza się ponownie przyjąć wszystkich swoich obywateli, jak zdefiniowano do celów wspólnotowych, nielegalnie przebywających na terytorium Republiki Armenii, na jej żądanie i bez żadnych dalszych formalności.

Państwa Członkowskie i Republika Armenii dostarczą również swoim obywatelom właściwe dokumenty tożsamości do takich celów.

2. Republika Armenii zgadza się zawrzeć umowy dwustronne z Państwami Członkowskimi, które wyrażają taką chęć, regulujące określone obowiązki związane z ponownym przyjęciem, włącznie z obowiązkiem ponownego przyjęcia obywateli innych krajów oraz bezpaństwowców przybyłych na terytorium jakiegokolwiek takiego Państwa Członkowskiego z Republiki Armenii lub przybyłych na terytorium Republiki Armenii z jakiegokolwiek takiego Państwa Członkowskiego.

3. Rada Współpracy bada, jakie inne wspólne wysiłki mogą zostać przedsięwzięte w celu zapobiegania i kontroli nielegalnej emigracji.

TYTUŁ IX

WSPÓŁPRACA KULTURALNA

Artykuł 73

Strony zobowiązują się wspierać, zachęcać i ułatwiać współpracę kulturalną. Gdzie stosowne, wspólnotowe programy współpracy kulturalnej lub takie programy jednego lub więcej Państw Członkowskich mogą być przedmiotem współpracy oraz rozwoju dalszych działań w zakresie wspólnego zainteresowania stron.

TYTUŁ X

WSPÓŁPRACA FINANSOWA W DZIEDZINIE POMOCY TECHNICZNEJ

Artykuł 74

W celu realizacji założeń niniejszej Umowy i zgodnie z art. 75, 76 i 77, Republika Armenii korzysta z czasowej pomocy finansowej Wspólnoty świadczonej w drodze pomocy technicznej w formie dotacji. Celem tej pomocy jest przyspieszenie transformacji gospodarczej w Republice Armenii.

Artykuł 75

Ta pomoc finansowa jest zapewniana w ramach programu TACIS, zgodnie z odpowiednim wspólnotowym rozporządzeniem Rady.

Artykuł 76

Cele i obszary wspólnotowej pomocy finansowej są ustalone w orientacyjnym programie odzwierciedlającym priorytety, które mają być ustalone między Stronami, z uwzględnieniem potrzeb Republiki Armenii, zdolności absorpcji w poszczególnych sektorach oraz postępu reform. Strony informują o tym Radę Współpracy.

Artykuł 77

W celu umożliwienia optymalnego wykorzystania dostępnych środków Strony zapewnią ścisłą koordynację pomocy technicznej ze strony Wspólnoty oraz pomocy z innych źródeł, takich jak Państwa Członkowskie, inne kraje, organizacje międzynarodowe, takie jak Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju oraz Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju.

TYTUŁ XI

POSTANOWIENIA INSTYTUCJONALNE, OGÓLNE I KOŃCOWE

Artykuł 78

Powołuje się Radę Współpracy, która nadzoruje realizację niniejszej Umowy. Rada Współpracy zbiera się na szczeblu ministerialnym raz do roku. Rada bada wszelkie istotne zagadnienia powstałe w ramach niniejszej Umowy, jak również wszelkie inne zagadnienia dwustronne lub międzynarodowe będące przedmiotem wspólnego zainteresowania, dla osiągnięcia celów niniejszej Umowy. Rada Współpracy może także za obopólną zgodą Stron opracowywać odpowiednie zalecenia.

Artykuł 79

1. W skład Rady Współpracy wchodzą, z jednej strony, członkowie Rady Unii Europejskiej i członkowie Komisji Wspólnot Europejskich, a z drugiej strony, członkowie rządu Republiki Armenii.

2. Rada Współpracy uchwala swój regulamin wewnętrzny.

3. Urząd Przewodniczącego Rady Współpracy jest sprawowany na przemian przez przedstawiciela Wspólnoty oraz członka rządu Republiki Armenii.

Artykuł 80

1. Rada Współpracy jest wspierana w pełnieniu zadań przez Komitet Współpracy, składający się, z jednej strony, z przedstawicieli członków Rady Unii Europejskiej i członków Komisji Wspólnot Europejskich, a z drugiej strony, z przedstawicieli rządu Republiki Armenii, zazwyczaj na szczeblu wyższych urzędników służby cywilnej. Urząd Przewodniczącego Komitetu Współpracy jest piastowany przemiennie przez Wspólnotę i Republikę Armenii.

Rada Współpracy określa w swoim regulaminie wewnętrznym zadania Komitetu Współpracy, które obejmują przygotowanie posiedzeń Rady Współpracy, jak również zasady funkcjonowania tego Komitetu.

2. Rada Współpracy może przekazać swoje dowolne kompetencje Komitetowi Współpracy, który zapewni ciągłość między posiedzeniami Rady Współpracy.

Artykuł 81

Rada Współpracy może podjąć decyzję w sprawie stworzenia jakiegokolwiek innego specjalnego komitetu lub organu wspierającego ją w pełnieniu zadań i ustala jego skład, zadania i zasady funkcjonowania.

Artykuł 82

Rozpatrując kwestie powstałe w ramach niniejszej Umowy w odniesieniu do postanowienia odwołującego się do jakiegoś artykułu GATT/WTO, Rada Współpracy bierze pod uwagę, w możliwie szerokim zakresie, wykładnię przedmiotowego artykułu GATT/WTO, która została ogólnie przyjęta przez członków WTO.

Artykuł 83

Powołuje się Parlamentarny Komitet Współpracy. W ramach tego Komitetu członkowie Zgromadzenia Narodowego Republiki

Armenii i Parlamentu Europejskiego spotykają się oraz wymieniają poglądy. Komitet zbiera się okresowo, przy czym sama określa kolejne terminy posiedzeń.

Artykuł 84

1. Parlamentarny Komitet Współpracy składa się, z jednej strony, z członków Parlamentu Europejskiego, a z drugiej strony, z członków Zgromadzenia Narodowego Republiki Armenii.

2. Parlamentarny Komitet Współpracy uchwala swój regulamin wewnętrzny.

3. Przewodnictwo Parlamentarnego Komitetu Współpracy obejmują kolejno Parlament Europejski i Zgromadzenie Narodowe Republiki Armenii w trybie przewidzianym w regulaminie wewnętrznym.

Artykuł 85

Parlamentarny Komitet Współpracy może zwrócić się z wnioskiem o uzyskanie istotnych informacji dotyczących realizacji niniejszej Umowy do Rady Współpracy, która następnie dostarcza Komitetowi wnioskowanych informacji.

Parlamentarny Komitet Współpracy jest informowany o zaleceniach Rady Współpracy.

Parlamentarny Komitet Współpracy może kierować zalecenia do Rady Współpracy.

Artykuł 86

1. W zakresie niniejszej Umowy każda ze Stron zobowiązuje się zapewnić osobom fizycznym i prawnym drugiej ze Stron, bez żadnej dyskryminacji w porównaniu z traktowaniem własnych obywateli, dostęp do sądów właściwych i organów administracyjnych Stron, aby mogły przed nimi dochodzić swoich praw osobistych i rzeczowych, w tym praw dotyczących własności intelektualnej, przemysłowej i handlowej.

2. W granicach swoich uprawnień i kompetencji Strony:

— popierają przyjęcie arbitrażu dla rozwiązywania sporów wynikających z transakcji handlowych i współpracy zawartych przez podmioty gospodarcze Wspólnoty i podmioty gospodarcze Republiki Armenii,

— ustalają, że kiedy dany spór rozwiązywany jest na drodze arbitrażu, każda Strona sporu może, z wyjątkiem przypadku gdy procedury stosowane przez organ arbitrażowy wybrany przez Strony stanowią inaczej, wybrać własnego rozjemcę, bez względu na jego obywatelstwo oraz że trzeci lub jedyny rozjemca może być obywatelem państwa trzeciego,

— zalecą swoim podmiotom gospodarczym wybór, za obopólną zgodą, prawa stosowanego do ich umów,

— popierają odwoływanie się do zasad arbitrażu opracowanych przez Komisję Narodów Zjednoczonych do spraw Międzynarodowego Prawa Handlowego (Uncitral), oraz do arbitrażu w jakimkolwiek ośrodku państw sygnatariuszy Konwencji o uznawaniu i wykonywaniu zagranicznych orzeczeń arbitrażowych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 10 czerwca 1958 r.

Artykuł 87

Żadne postanowienie niniejszej Umowy nie stanowi przeszkody dla podjęcia przez Stronę środków, które:

a) uważa za konieczne w celu zapobieżenia ujawnieniu informacji sprzecznych z podstawowymi interesami w zakresie bezpieczeństwa;

b) odnoszą się do produkcji lub handlu bronią, amunicją lub sprzętem wojskowym, lub też do badań, rozwoju i produkcji niezbędnych do celów obronności, o ile środki te nie naruszają warunków konkurencji w zakresie wyrobów nieprzeznaczonych na cele ściśle wojskowe;

c) uzna za zasadnicze dla zapewnienia własnego bezpieczeństwa w przypadku poważnych niepokojów wewnętrznych, naruszających utrzymanie porządku publicznego, w czasie wojny lub poważnego napięcia na arenie międzynarodowej, grożącego wybuchem wojny, lub w celu wywiązania się z obowiązków, jakie na siebie przyjęła, aby zapewnić utrzymanie pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego;

d) uważa za konieczne ze względu na swoje obowiązki i zobowiązania międzynarodowe w zakresie kontroli towarów i technologii przemysłowych podwójnego zastosowania.

Artykuł 88

1. W dziedzinach objętych niniejszą Umową oraz bez uszczerbku dla jakichkolwiek zawartych w niej postanowień szczególnych:

— uzgodnienia stosowane przez Republikę Armenii w odniesieniu do Wspólnoty nie mogą prowadzić do jakiejkolwiek dyskryminacji między Państwami Członkowskimi, ich obywatelami czy też przedsiębiorstwami lub firmami,

— uzgodnienia stosowane przez Wspólnotę w stosunku do Republiki Armenii nie mogą prowadzić do jakiejkolwiek dyskryminacji między obywatelami armeńskimi czy też przedsiębiorstwami lub firmami.

2. Postanowienia ust. 1 nie naruszają prawa Stron do stosowania odpowiednich przepisów ich ustawodawstwa podatkowego dotyczącego podatników, którzy nie są w identycznej sytuacji ze względu na miejsce zamieszkania.

Artykuł 89

1. Każda z dwóch Stron może skierować do Rady Współpracy jakikolwiek spór dotyczący stosowania lub interpretacji niniejszej Umowy.

2. Rada Współpracy może rozstrzygać spory w drodze zaleceń.

3. W przypadku gdy nie jest możliwe rozstrzygnięcie sporu zgodnie z ust. 2, każda ze Stron może powiadomić drugą Stronę o wyznaczeniu rozjemcy; druga Strona jest wtedy zobowiązana do wyznaczenia drugiego rozjemcy w terminie dwóch miesięcy. Dla stosowania tej procedury Wspólnotę i Państwa Członkowskie uważa się za jedną stronę sporu.

Rada Współpracy wyznacza trzeciego rozjemcę.

Zalecenia rozjemców są przyjmowane większością głosów. Zalecenia te nie są wiążące dla Stron.

4. Rada Współpracy może ustanowić regulamin rozstrzygania sporów.

Artykuł 90

Strony zgadzają się prowadzić konsultacje w trybie pilnym odpowiednimi kanałami, na wniosek jednej z nich, w celu rozpatrzenia wszelkich spraw dotyczących interpretacji lub wykonania niniejszej Umowy oraz innych istotnych aspektów ich wzajemnych stosunków.

Postanowienia niniejszego artykułu nie wpływają w żaden sposób oraz nie naruszają postanowień art. 14, 89 i 95.

Artykuł 91

Traktowanie przyznane Republice Armenii na podstawie niniejszej Umowy nie jest w żadnym razie korzystniejsze od traktowania, jakie Państwa Członkowskie przyznały sobie wzajemnie.

Artykuł 92

Do celów niniejszej Umowy termin „Strony" oznacza, z jednej strony, Republikę Armenii, a z drugiej strony, Wspólnotę lub Państwa Członkowskie lub Wspólnotę i Państwa Członkowskie, zgodnie z ich odpowiednimi uprawnieniami.

Artykuł 93

W takim zakresie, w jakim kwestie podlegające niniejszej Umowie są objęte Traktatem Karty Energetycznej i jego protokołami, Traktat ten i protokoły stosuje się w odniesieniu do tych kwestii od daty wejścia w życie, lecz jedynie w takim zakresie, w jakim stosowanie to jest w nich przewidziane.

Artykuł 94

Niniejsza Umowa zawarta jest na początkowy okres 10 lat. Jest ona każdego roku przedłużana automatycznie, pod warunkiem że żadna ze Stron nie wypowie jej w drodze pisemnej notyfikacji skierowanej do drugiej Strony na sześć miesięcy przed jej wygaśnięciem.

Artykuł 95

1. Strony podejmują wszelkie środki o charakterze ogólnym lub szczególnym wymagane do wypełnienia swoich zobowiązań wynikających z niniejszej Umowy. Zapewniają one, aby osiągnięte zostały cele określone w niniejszej Umowie.

2. Jeśli jedna ze Stron uzna, iż druga Strona nie wywiązuje się z zobowiązań nałożonych na nią zgodnie z niniejszą Umową, może ona podjąć odpowiednie środki. Przedtem jednak, z wyjątkiem szczególnie nagłych przypadków, dostarcza Radzie Współpracy wszelkich stosownych informacji niezbędnych dla dokładnego zbadania sytuacji celem znalezienia rozwiązania zadowalającego obie Strony.

Przy wyborze tych środków należy nadać priorytet tym spośród nich, które w jak najmniejszym stopniu zakłócają funkcjonowanie niniejszej Umowy. Na wniosek drugiej Strony środki takie są bezzwłocznie notyfikowane Radzie Współpracy.

Artykuł 96

Załączniki I, II, III i IV, jak również Protokół stanowią integralną część niniejszej Umowy.

Artykuł 97

Niniejsza Umowa, zanim równoważne prawa nie zostaną przyznane osobom i podmiotom gospodarczym na jej mocy, pozostaje bez wpływu na prawa gwarantowane tym osobom lub podmiotom postanowieniami istniejących umów wiążących jedno lub kilka Państw Członkowskich, z jednej strony, a Republikę Armenii, z drugiej strony, z wyjątkiem obszarów należących do kompetencji Wspólnoty i bez uszczerbku dla zobowiązań Państw Członkowskich wynikających z niniejszej Umowy w obszarach należących do ich kompetencji.

Artykuł 98

Niniejsza Umowa ma zastosowanie, z jednej strony, w odniesieniu do terytoriów, na których stosuje się Traktaty ustanawiające Wspólnotę Europejską, Europejską Wspólnotę Węgla i Stali oraz Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, zgodnie z warunkami określonymi w tych Traktatach, a z drugiej strony, do terytorium Republiki Armenii.

Artykuł 99

Depozytariuszem niniejszej Umowy jest Sekretarz Generalny Rady Unii Europejskiej.

Artykuł 100

Oryginał niniejszej Umowy, którego wersje w językach angielskim, duńskim, fińskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, niderlandzkim, niemieckim, portugalskim, szwedzkim, włoskim i armeńskim, są jednakowo autentyczne, zostaje złożony Sekretarzowi Generalnemu Rady Unii Europejskiej.

Artykuł 101

Niniejsza Umowa zostanie przyjęta przez Strony zgodnie z ich właściwymi procedurami.

Niniejsza Umowa wchodzi w życie pierwszego dnia drugiego miesiąca następującego po dniu, w którym Strony zgłaszają Sekretarzowi Generalnemu Rady Unii Europejskiej, że zostały spełnione procedury określone w akapicie pierwszym.

Od daty wejścia w życie i w takim zakresie, w jakim dotyczy to stosunków między Republiką Armenii a Wspólnotą, niniejsza Umowa zastępuje Umowę między Europejską Wspólnotą Gospodarczą i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej a Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich w sprawie wymiany handlowej i współpracy handlowej i gospodarczej, podpisaną w Brukseli dnia 18 grudnia 1989 r.

Artykuł 102

W przypadku gdy przed zakończeniem procedur niezbędnych do wejścia w życie niniejszej Umowy postanowienia niektórych jej części zostaną wprowadzone w życie na mocy Umowy przejściowej między Wspólnotą a Republiką Armenii, Strony uzgadniają, iż w tych okolicznościach „data wejścia w życie niniejszej Umowy" oznacza datę wejścia w życie Umowy przejściowej.

Hecho en Luxemburgo, el veintidós de abril de mil novecientos noventa y seis.

Udfærdiget i Luxembourg den toogtyvende april nitten hundrede og seksoghalvfems.

Geschehen zu Luxemburg am zweiundzwanzigsten April neunzehnhundertsechsundneunzig.

Έγινε στο Λουξεμβούργο, στις είκοσι δύο Απριλίου χίλια εννιακόσια ενενήντα έξι.

Done at Luxembourg on the twenty-second day of April in the year one thousand nine hundred and ninety-six.

Fait à Luxembourg, le vingt-deux avril mil neuf cent quatre-vingt-seize.

Fatto a Lussemburgo, addì ventidue aprile millenovecentonovantasei.

Gedaan te Luxemburg, de tweeëntwintigste april negentienhonderd zesennegentig.

Feito no Luxemburgo, em vinte e dois de Abril de mil novecentos e noventa e seis.

Tehty Luxemburgissa kahdentenakymmenentenätoisena päivänä huhtikuuta vuonna tuhatyhdeksänsataayhdeksänkymmentäkuusi.

Som skedde i Luxemburg den tjugoandra april nittonhundranittiosex.

Կատարված է հազար ինն հարյուր ինիսունվեց թվականի ապրիլի քսաներկուսին

Pour le Royaume de Belgique

Voor het Koninkrijk België

Für das Königreich Belgien

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Diese Unterschrift verbindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

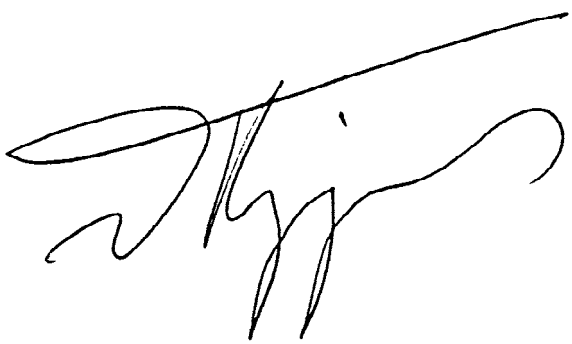
For Kongeriget Danmark

Für die Bundesrepublik Deutschland

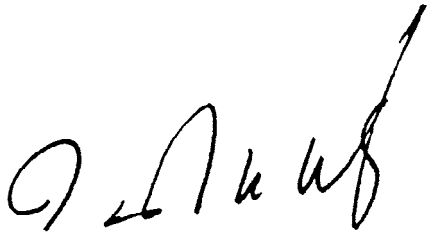
Για την Ελληνική Δημοκρατία

Por el Reino de España

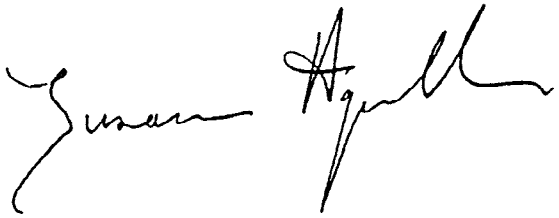
Pour la République française

Thar ceann na hÉireann
For Ireland

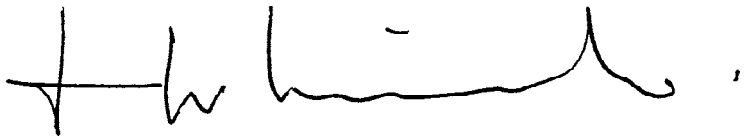
Per la Repubblica italiana

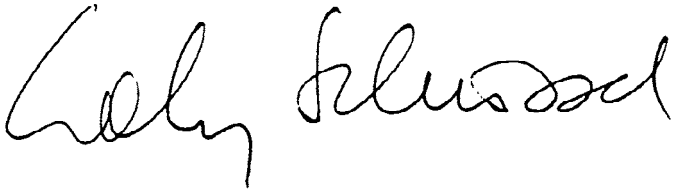
Pour le Grand-Duché de Luxembourg

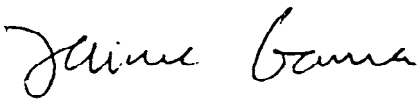
Voor het Koninkrijk der Nederlanden

Für die Republik Österreich

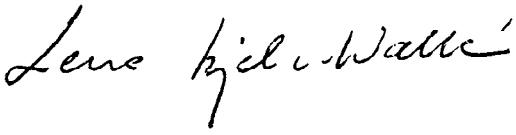
Pela República Portuguesa

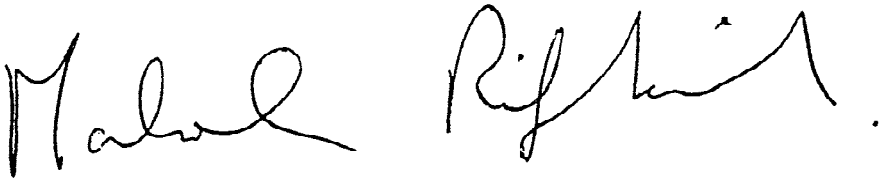
Suomen tasavallan puolesta
För Republiken Finland

För Konungariket Sverige

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Por las Comunidades Europeas

For De Europæiske Fællesskaber

Für die Europäischen Gemeinschaften

Για τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες

For the European Communities

Pour les Communautés européennes

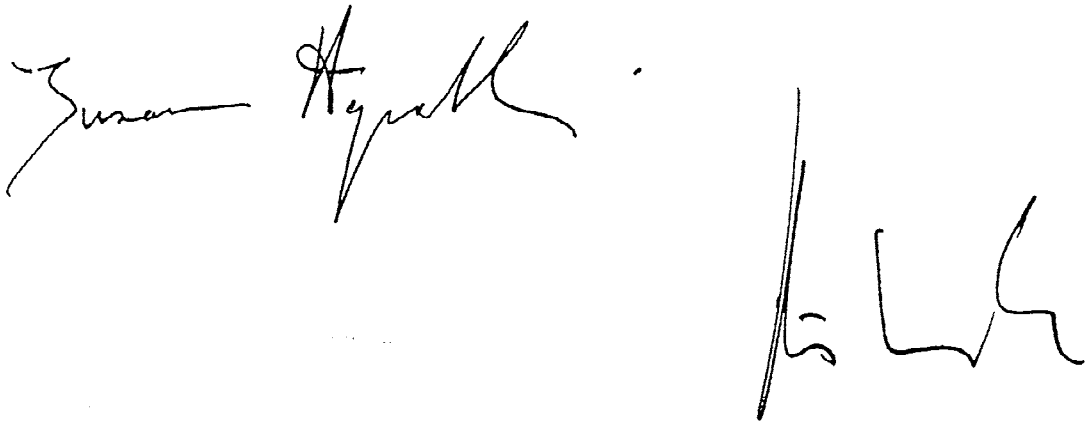
Per le Comunità europee

Voor de Europese Gemeenschappen

Pelas Comunidades Europeias

Euroopan yhteisöjen puolesta

För Europeiska gemenskaperna

Հայաստանի Հանրապետության համար

WYKAZ ZAŁĄCZONYCH DOKUMENTÓW

Załącznik I Korzyści przyznane przez Republikę Armenii Niepodległym Państwom na mocy art. 9 ust. 3

Załącznik II Konwencje w sprawie własności intelektualnej, przemysłowej i handlowej, określone w art. 42

Załącznik III Usługi finansowe określone w art. 26 ust. 3

Załącznik IV Zastrzeżenia Wspólnoty zgodne z art. 23 ust. 2

Protokół w sprawie wzajemnej pomocy między organami administracyjnymi w sprawach celnych

ZAŁĄCZNIK I

KORZYŚCI PRZYZNANE PRZEZ REPUBLIKĘ ARMENII NIEPODLEGŁYM PAŃSTWOM NA MOCY ART. 9 UST. 3

Wszystkie Niepodległe Państwa

Nie wprowadza się żadnych należności celnych przywozowych.

ZAŁĄCZNIK II

KONWENCJE W SPRAWIE WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ, PRZEMYSŁOWEJ I HANDLOWEJ, OKREŚLONE W ART. 42

1. Artykuł 42 ust. 2 dotyczy następujących konwencji wielostronnych:

   — Konwencja berneńska o ochronie dzieł literackich i artystycznych (Akt paryski, 1971 r.),

   — Międzynarodowa konwencja o ochronie wykonawców, producentów fonogramów oraz organizacji nadawczych (Rzym, 1961 r.),

   — Protokół odnoszący się do Porozumienia madryckiego o międzynarodowej rejestracji znaków (Madryt, 1989 r.),

   — Porozumienie nicejskie dotyczące międzynarodowej klasyfikacji towarów i usług do celów rejestracji znaków (Genewa, 1977 r., zmienione w 1979 r.),

   — Traktat budapesztański o międzynarodowym uznawaniu depozytu drobnoustrojów do celów postępowania patentowego (1977 r., zmieniony w 1980 r.),

   — Międzynarodowa konwencja o ochronie nowych odmian roślin (UPOV) (Akt genewski, 1991 r.).

2. Rada Współpracy może zalecić, aby art. 42 ust. 2 był również stosowany do innych konwencji wielostronnych. W przypadku trudności w dziedzinie własności intelektualnej, przemysłowej i handlowej, wpływających na warunki handlowe, bezzwłocznie przeprowadzane są konsultacje na wniosek jednej ze Stron, w celu osiągnięcia rozwiązań satysfakcjonujących obie Strony.

3. Strony potwierdzają znaczenie, jakie przywiązują do zobowiązań wypływających z następujących konwencji wielostronnych:

   — Konwencja paryska o ochronie własności przemysłowej (Akt sztokholmski, 1967 r., zmieniony w 1979 r.),

   — Porozumienie madryckie o międzynarodowej rejestracji znaków towarowych (Akt sztokholmski, 1967 r., zmieniony w 1979 r.),

   — Układ o współpracy patentowej (Waszyngton, 1970 r., zmieniony w 1979 r. i poprawiony w 1984 r.).

4. Od daty wejścia w życie niniejszej Umowy Republika Armenii przyznaje w dziedzinie uznawania i ochrony własności intelektualnej, przemysłowej i handlowej, przedsiębiorstwom i obywatelom Wspólnoty traktowanie nie mniej korzystne, niż traktowanie przyznane przez nią jakiemukolwiek państwu trzeciemu w ramach umów dwustronnych.

5. Postanowień ust. 4 nie stosuje się do korzyści przyznanych przez Republikę Armenii jakiemukolwiek państwu trzeciemu na zasadzie rzeczywistej wzajemności, ani do korzyści przyznanych przez Republikę Armenii innemu państwu byłego ZSRR.

ZAŁĄCZNIK III

USŁUGI FINANSOWE OKREŚLONE W ART. 26 UST. 3

Usługą finansową jest każda usługa o charakterze finansowym oferowana przez świadczącego usługi finansowe Strony. Usługi finansowe obejmują następujące rodzaje działalności:

A. **Wszelkie usługi ubezpieczeniowe oraz związane z ubezpieczeniami:**

1. Ubezpieczenie bezpośrednie (w tym koasekuracja):

   i) na życie;

   ii) inne niż na życie.

2. Reasekuracja i retrocesja.

3. Pośrednictwo ubezpieczeniowe, takie jak maklerstwo i agencje ubezpieczeniowe.

4. Pomocnicze usługi ubezpieczeniowe, takie jak doradztwo, usługi aktuarialne, ocena ryzyka i zaspokajanie roszczeń.

B. **Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)**

1. Przyjmowanie depozytów i innych środków zwrotnych od ludności.

2. Udzielanie wszelkiego rodzaju pożyczek i kredytów, w tym między innymi kredytów konsumpcyjnych i kredytów hipotecznych, factoring oraz finansowanie transakcji handlowych.

3. Leasing finansowy.

4. Usługi w sferze wszelkich płatności i transferu środków pieniężnych, w tym kart kredytowych, rozliczeniowych, debetowych, czeków podróżnych, przekazów bankowych.

5. Gwarancje i zobowiązania.

6. Operacje przeprowadzane na własny rachunek lub na rachunek klientów, zarówno na giełdzie, jak i na rynku pozagiełdowym oraz w inny sposób za pomocą:

   a) instrumentów rynku pieniężnego (czeków, weksli, certyfikatów depozytowych itp.);

   b) waluty obcej;

   c) instrumentów pochodnych, w tym, ale nie wyłącznie, transakcji typu futures i opcji;

   d) instrumentów rynku dewizowego i pieniężnego, włączając w to produkty takie jak swapy, umowy terminowe na stopę procentową itp.;

   e) zbywalnych papierów wartościowych;

   f) innych zbywalnych instrumentów i aktywów finansowych, w tym kruszcu.

7. Uczestnictwo w emisji wszelkiego rodzaju papierów wartościowych, w tym w gwarantowaniu i plasowaniu jako agent (zarówno publicznie jak i prywatnie) oraz świadczenie usług związanych z takimi emisjami.

8. Maklerstwo walutowe.

9. Zarządzanie aktywami, takie jak zarządzanie środkami pieniężnymi i portfelem aktywów, wszelkie formy zarządzania inwestycjami zbiorowymi, zarządzanie funduszami emerytalnymi oraz usługi w zakresie deponowania i powiernictwa.

10. Usługi rozrachunkowe i rozliczeniowe w odniesieniu do aktywów finansowych, w tym papierów wartościowych, instrumentów pochodnych i innych instrumentów zbywalnych.

11. Doradztwo, pośrednictwo i inne pomocnicze usługi finansowe dotyczące całej działalności wymienionej w pkt od 1 do 10 powyżej, w tym ocena zdolności kredytowej, badania i doradztwo inwestycyjne i portfelowe, doradztwo w zakresie przejęć oraz doradztwo w zakresie strategii i restrukturyzacji przedsiębiorstw.

12. Dostarczanie i przekazywanie informacji finansowych oraz przetwarzanie danych finansowych, dostarczanie związanego z nimi oprogramowania przez usługodawców świadczących inne usługi finansowe.

Z definicji usług finansowych wyłącza się następujące rodzaje działalności:

a) działalność prowadzona przez banki centralne lub jakąkolwiek inną instytucję publiczną w celu realizowania polityki pieniężnej i kursowej;

b) działalność prowadzona przez banki centralne, agencje rządowe lub służby, lub instytucje publiczne, na rachunek rządu lub z gwarancjami rządowymi, z wyjątkiem sytuacji, gdy działalność taka może być realizowana przez usługodawców świadczących usługi finansowe w konkurencji z tymi podmiotami publicznymi;

c) działalność stanowiąca część ustawowego systemu zabezpieczenia społecznego lub powszechnego programu emerytalnego, z wyjątkiem sytuacji, jeżeli działalność taka może być wykonywana przez usługodawców świadczących usługi finansowe w konkurencji z podmiotami publicznymi lub instytucjami prywatnymi.

ZAŁĄCZNIK IV

ZASTRZEŻENIA WSPÓLNOTY ZGODNE Z ART. 23 UST. 2

Górnictwo

W niektórych Państwach Członkowskich wydobycie zasobów naturalnych i prawa do minerałów przedsiębiorstw niekontrolowanych przez Wspólnotę może podlegać obowiązkowi uzyskania koncesji.

Rybołówstwo

Dostęp do zasobów biologicznych i łowisk znajdujących się na wodach morskich podlegających suwerenności albo jurysdykcji Państw Członkowskich Wspólnoty, jak również ich eksploatacja, są zastrzeżone dla statków rybackich pływających pod banderą Państwa Członkowskiego Wspólnoty i zarejestrowanych na terytorium Wspólnoty, chyba że postanowienia odrębne stanowią inaczej.

Nabywanie nieruchomości

W niektórych Państwach Członkowskich nabywanie nieruchomości przez przedsiębiorstwa niewspólnotowe jest przedmiotem ograniczeń.

Usługi audiowizualne, w tym radiowe

Traktowanie krajowe dotyczące produkcji i dystrybucji, w tym nadawania i innych form transmisji publicznych, może być zastrzeżone dla dzieł audiowizualnych spełniających niektóre kryteria pochodzenia.

Usługi telekomunikacyjne, w tym usługi telefonii komórkowej i satelitarnej

Usługi zastrzeżone.

W niektórych Państwach Członkowskich dostęp do rynku infrastruktury i usług komplementarnych jest ograniczony.

Usługi świadczone przez przedstawicieli wolnych zawodów

Usługi zastrzeżone dla osób fizycznych będących obywatelami Państw Członkowskich. Osoby te mogą zakładać przedsiębiorstwa na określonych warunkach.

Rolnictwo

W niektórych Państwach Członkowskich traktowanie krajowe nie znajduje zastosowania do przedsiębiorstw niekontrolowanych przez Wspólnotę, które pragną założyć przedsiębiorstwo rolne. Nabywanie winnic przez przedsiębiorstwa niekontrolowane przez Wspólnotę uzależnione jest od notyfikacji lub, w razie konieczności, uzyskania zezwolenia.

Usługi agencji informacyjnych

W niektórych Państwach Członkowskich udział zagraniczny w wydawnictwach lub spółkach telewizyjnych lub radiowych jest limitowany.

PROTOKÓŁ

w sprawie wzajemnej pomocy między organami administracyjnymi w sprawach celnych

Artykuł 1

Definicje

Do celów niniejszego Protokołu:

a) określenie „ustawodawstwo celne" oznacza przepisy prawne i wykonawcze stosowane na terytorium Stron, regulujące przywóz, wywóz, tranzyt towarów i objęcie ich jakąkolwiek procedurą celną, włączając w to środki zakazu, ograniczeń i kontroli;

b) określenie „organ wnioskujący" oznacza właściwy organ administracyjny, który zostały w tym celu wyznaczony przez jedną ze Stron oraz który wnioskuje o udzielenie pomocy w sprawach celnych;

c) określenie „organ, do którego kierowany jest wniosek" oznacza właściwy organ administracyjny, który został w tym celu wyznaczony przez jedną ze Stron oraz który przyjmuje wniosek o pomoc w sprawach celnych;

d) określenie „dane osobowe" oznacza wszelkie informacje dotyczące osoby zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania.

Artykuł 2

Zakres

1. Strony udzielają sobie wzajemnie pomocy w sprawach leżących w granicach w ich jurysdykcji, w sposób i na warunkach określonych w niniejszym Protokole, w zakresie zapobiegania, wykrywania i prowadzenia dochodzeń w sprawie naruszeń ustawodawstwa celnego.

2. Pomoc w sprawach celnych, jak przewidziano w niniejszym Protokole, ma zastosowanie w odniesieniu do organu administracyjnego Strony właściwego dla stosowania niniejszego Protokołu. Nie narusza to zasad regulujących wzajemną pomoc w sprawach karnych. Nie obejmuje to również informacji uzyskanych w wyniku uprawnionych działań przeprowadzonych na wniosek organów sądowych, chyba że organy te wyrażą na to zgodę.

Artykuł 3

Pomoc na wniosek

1. Na wniosek organu wnioskującego organ, do którego kierowany jest wniosek, dostarcza wszystkich odpowiednich informacji umożliwiających zapewnienie, że ustawodawstwo celne jest właściwie stosowanie, włącznie z informacjami dotyczącymi ujawnionych lub planowanych działań, które naruszają lub mogłyby naruszyć to ustawodawstwo.

2. Na wniosek organu wnioskującego organ, do którego kierowany jest wniosek, informuje go, czy towary wywiezione z terytorium jednej ze Stron zostały właściwie przywiezione na terytorium drugiej Strony, wyszczególniając, w razie potrzeby, procedury celne zastosowane wobec tych towarów.

3. Na wniosek organu wnioskującego, organ, do którego kierowany jest wniosek, w ramach swojego ustawodawstwa, podejmuje niezbędne kroki dla zapewnienia nadzoru nad:

a) osobami fizycznymi lub prawnymi, wobec których istnieją uzasadnione powody, by sądzić, że naruszają lub naruszyły ustawodawstwo celne;

b) miejscami, gdzie towary są przechowywane w taki sposób, że istnieją uzasadnione podstawy, aby przypuszczać, że są one przeznaczone do prowadzenia działań naruszających ustawodawstwo celne;

c) ruchem towarów, o którym powiadomiono, że może on spowodować naruszenie ustawodawstwa celnego;

d) środkami transportu, wobec których istnieją uzasadnione podstawy, by uważać, że były, są lub mogą być wykorzystane z naruszeniem ustawodawstwa celnego.

Artykuł 4

Wzajemna pomoc

Strony udzielają sobie wzajemnie, zgodnie ze swoim ustawodawstwem, zasadami i innymi instrumentami prawnymi, bez uprzedniego wniosku, pomocy, jeżeli uznają, że jest to konieczne dla właściwego stosowania ustawodawstwa celnego, w szczególności gdy otrzymają informacje dotyczące:

— działań, które są sprzeczne lub wydają im się sprzeczne z tym ustawodawstwem i które mogą interesować drugą Stronę,

— nowych środków i metod wykorzystywanych do prowadzenia takich działań,

— towarów, o których wiadomo, że są przedmiotem naruszeń w zakresie ustawodawstwa celnego,

— osób fizycznych lub prawnych, wobec których istnieją uzasadnione podstawy by sądzić, że naruszają lub naruszyły ustawodawstwo celne,

— środków transportu, wobec których istnieją uzasadnione podstawy, aby uważać, że były, są lub mogą być wykorzystane do działań naruszających ustawodawstwo celne.

Artykuł 5

Dostarczanie zawiadomienia

Na prośbę organu wnioskującego, organ, do którego kierowany jest wniosek, zgodnie ze swoim ustawodawstwem, podejmie wszelkie niezbędne środki w celu:

— dostarczenia wszystkich dokumentów,

— powiadomienia o wszystkich decyzjach,

wchodzących w zakres niniejszego Protokołu, adresata zamieszkującego lub mającego swoją siedzibę na jego terytorium. W takim przypadku, w zakresie, w jakim dotyczy to wniosku, ma zastosowanie art. 6 ust. 3.

Artykuł 6

Forma i treść wniosków o pomoc

1. Wnioski, zgodnie z niniejszym Protokołem, sporządzane są w formie pisemnej. Do wniosków dołączane są dokumenty niezbędne do ich realizacji. Jeżeli wymaga tego nagła sytuacja mogą być przyjęte wnioski w formie ustnej, ale muszą one być bezzwłocznie potwierdzone w formie pisemnej.

2. Wnioski, zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu, zawierają następujące informacje:

a) organ wnioskujący;

b) wnioskowany środek;

c) przedmiot i przyczyna wniosku;

d) przepisy, zasady i inne związane z tym instrumenty prawne;

e) na ile to możliwe, jak najdokładniejsze i jak najbardziej wyczerpujące wskazówki na temat osób fizycznych lub prawnych, będących celem dochodzenia;

f) podsumowanie związanych ze sprawą faktów i już przeprowadzonych dochodzeń, z wyjątkiem przypadków przewidzianych w art. 5.

3. Wnioski przedkładane są w języku urzędowym organu, do którego kierowany jest wniosek lub w języku akceptowanym przez ten organ.

4. Jeśli wniosek nie spełnia wymogów formalnych, można zażądać jego poprawienia lub uzupełnienia. Równocześnie mogą być podjęte środki ostrożności.

Artykuł 7

Realizacja wniosków

1. W celu realizacji wniosku o pomoc organ, do którego kierowany jest wniosek, podejmuje czynności w granicach swoich kompetencji i w ramach dostępnych środków, tak jakby działał na własny rachunek lub na wniosek innych organów tej samej Strony w drodze dostarczania informacji już posiadanych, prowadzenia właściwych dochodzeń lub organizowania warunków ich przeprowadzenia. Niniejsze postanowienie stosuje się również do służb administracyjnych, do których organ, do którego kierowany jest wniosek adresował prośbę, w przypadku gdy sam nie może działać.

2. Wnioski o pomoc realizowane są zgodnie z przepisami prawnymi, zasadami i innymi instrumentami prawnymi Strony, do której zostały skierowane.

3. Należycie upoważnieni urzędnicy Strony mogą, za zgodą drugiej Strony i na warunkach przez nią ustalonych, uzyskać z urzędów organu, do którego kierowany jest wniosek lub innego organu odpowiedzialnego wobec organu, do którego kierowany jest wniosek, informacje o działaniach, które są lub mogą być sprzeczne z ustawodawstwem celnym, które organ wnioskujący potrzebuje do celów niniejszego Protokołu.

4. Urzędnicy jednej ze Stron mogą, za zgodą drugiej Strony na warunkach przez nią ustanowionych, uczestniczyć w dochodzeniach prowadzonych na jej terytorium.

Artykuł 8

Forma przekazywanych informacji

1. Organ, do którego kierowany jest wniosek, przekazuje wyniki dochodzenia organowi wnioskującemu w formie dokumentów, uwierzytelnionych kopii dokumentów, sprawozdań i temu podobnych.

2. Dokumenty wymienione w ust. 1 mogą być zastąpione informacjami komputerowymi przygotowanymi w dowolnej formie i w tych samych celach.

Artykuł 9

Wyjątki od obowiązku udzielania pomocy

1. Strony mogą odmówić udzielenia pomocy w zakresie niniejszego Protokołu, jeśli mogłoby to:

a) stwarzać prawdopodobieństwo naruszenia suwerenność Republiki Armenii lub tego Państwa Członkowskiego, do którego zwrócono się o pomoc zgodnie z niniejszym Protokołem; lub

b) stwarzać prawdopodobieństwo naruszenia porządku publicznego, bezpieczeństwa lub innych podstawowych interesów, w szczególności w przypadkach, do których odnosi się art. 10 ust. 2; lub

c) dotyczyć przepisów walutowych lub podatkowych innych niż ustawodawstwo celne; lub

d) naruszyć tajemnicę przemysłową, handlową lub zawodową.

2. Jeśli organ wnioskujący prosi o pomoc, której sam nie byłby w stanie udzielić, gdyby został o to poproszony, powinien zwrócić na ten fakt uwagę w swoim wniosku. Decyzja w sprawie takiego wniosku należy do organu, do którego kierowany jest wniosek.

3. Jeśli odmawia się udzielenia pomocy, decyzja ta i jej powody muszą być bezzwłocznie przekazane organowi wnioskującemu.

Artykuł 10

Wymiana informacji i poufność

1. Wszelkie informacje przekazane w dowolnej formie zgodnie z niniejszym Protokołem mają charakter poufny lub zastrzeżony, w zależności od zasad mających zastosowanie dla każdej ze Stron. Są one objęte obowiązkiem zachowania tajemnicy służbowej i podlegają ochronie rozszerzonej na informacje podobne, zgodnie z właściwymi przepisami prawnymi Strony, która je otrzymała, oraz odpowiednimi postanowieniami stosowanymi w odniesieniu do instytucji wspólnotowych.

2. Dane osobowe mogą podlegać wymianie jedynie, jeżeli Strona, która je otrzymuje, zobowiązuje się do ochrony tych danych w sposób co najmniej równoważny ze sposobem, jaki do tego szczególnego przypadku stosuje Strona, która je przekazuje.

3. Uzyskane informacje są wykorzystywane wyłącznie do celów niniejszego Protokołu. W przypadku gdy jedna ze Stron wnosi o wykorzystanie tych informacji do innych celów, zwraca się o udzielenie uprzedniej pisemnej zgody przez organ, który je przekazał. Ponadto informacje te podlegają ograniczeniom przewidzianym przez ten organ.

4. Ustęp 3 nie stanowi przeszkody w wykorzystaniu informacji w jakimkolwiek postępowaniu sądowym lub administracyjnym, wszczętym z uwagi na nieprzestrzeganie ustawodawstwa celnego. Właściwy organ, który przekazał te informacje, jest powiadamiany o takim wykorzystaniu.

5. Strony mogą przedstawić jako dowód w swoich rejestrach, sprawozdaniach i zeznaniach, jak również w postępowaniach i sprawach sądowych, otrzymane informacje i zbadane dokumenty, zgodnie z postanowieniami niniejszego Protokołu.

Artykuł 11

Biegli i świadkowie

1. Urzędnik organu, do którego kierowany jest wniosek, może być umocowany do występowania, w ramach udzielonego pełnomocnictwa, jako biegły lub świadek w postępowaniu sądowym lub administracyjnym, dotyczącym spraw objętych niniejszym Protokołem, prowadzonym zgodnie z jurysdykcją drugiej Strony, i może przedstawiać takie przedmioty, dokumenty lub ich uwierzytelnione kopie, które mogą być potrzebne w takich postępowaniach. Wniosek o takie występowanie musi wyraźnie określać, w jakiej sprawie, na podstawie jakiego tytułu lub kwalifikacji urzędnik będzie przesłuchiwany.

2. Upoważniony urzędnik korzysta z ochrony, jaką zapewnia urzędnikom obowiązujące ustawodawstwo organu wnioskującego, na jego terytorium.

Artykuł 12

Koszty pomocy

Strony zrzekają się wszelkich wzajemnych roszczeń o zwrot kosztów poniesionych w związku z wykonaniem niniejszego Protokołu, z wyjątkiem niezbędnych wydatków na biegłych, świadków oraz tłumaczy, którzy nie są zatrudnieni jako urzędnicy państwowi.

Artykuł 13

Stosowanie

1. Stosowanie niniejszego Protokołu powierza się centralnym organom celnym Republiki Armenii, z jednej strony, i właściwym

służbom Komisji Wspólnot Europejskich oraz tam, gdzie to właściwe, organom celnym Państw Członkowskich, z drugiej strony. Decydują one w sprawie wszystkich środków praktycznych i uzgodnień niezbędnych do jego stosowania, z uwzględnieniem obowiązujących postanowień w dziedzinie ochrony danych. Mogą zalecić właściwym organom zmiany, jakie ich zdaniem powinny być wprowadzone do niniejszego Protokołu.

2. Strony zasięgają wzajemnie opinii, a następnie wzajemnie się informują o szczegółowych przepisach wykonawczych, które przyjmuje się zgodnie z postanowieniami niniejszego Protokołu.

Artykuł 14

Komplementarność

Bez uszczerbku dla postanowień art. 10, umowy w sprawie wzajemnej pomocy, które zostały zawarte między jednym lub kilkoma Państwami Członkowskimi a Republiką Armenii, nie naruszają postanowień wspólnotowych regulujących przekazywanie między właściwymi służbami Komisji Wspólnot Europejskich a władzami celnymi Państw Członkowskich wszelkich informacji uzyskanych w sprawach celnych, które mogłyby być przedmiotem zainteresowania Wspólnoty.

AKT KOŃCOWY

Pełnomocnicy:

KRÓLESTWA BELGII,

KRÓLESTWA DANII,

REPUBLIKI FEDERALNEJ NIEMIEC,

REPUBLIKI GRECKIEJ,

KRÓLESTWA HISZPANII,

REPUBLIKI FRANCUSKIEJ,

IRLANDII,

REPUBLIKI WŁOSKIEJ,

WIELKIEGO KSIĘSTWA LUKSEMBURGA,

KRÓLESTWA NIDERLANDÓW,

REPUBLIKI AUSTRII,

REPUBLIKI PORTUGALSKIEJ,

REPUBLIKI FINLANDII,

KRÓLESTWA SZWECJI,

ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA WIELKIEJ BRYTANII I IRLANDII PÓŁNOCNEJ,

Umawiających się Stron Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Węgla i Stali i Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej,

zwanych dalej „Państwami Członkowskimi", oraz

WSPÓLNOTY EUROPEJSKIEJ, EUROPEJSKIEJ WSPÓLNOTY WĘGLA I STALI, EUROPEJSKIEJ WSPÓLNOTY ENERGII ATOMOWEJ, zwanych dalej „Wspólnotą",

z jednej strony, oraz

pełnomocnicy REPUBLIKI ARMENII,

z drugiej strony,

spotykając się w Luksemburgu dnia dwudziestego drugiego kwietnia tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiątego szóstego roku w celu podpisania Umowy o partnerstwie i współpracy ustanawiającej partnerstwo między Wspólnotami Europejskimi i ich Państwami Członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Armenii, z drugiej strony, zwanej dalej „Umową", przyjęli następujące teksty:

Umowę, w tym załączniki do niej, i następujący Protokół:

Protokół w sprawie wzajemnej pomocy między organami administracyjnymi w sprawach celnych.

Pełnomocnicy Państw Członkowskich i Wspólnoty oraz pełnomocnicy Republiki Armenii przyjęli treść Wspólnych deklaracji wymienionych poniżej, które są dołączone do niniejszego Aktu końcowego:

Wspólna deklaracja dotycząca art. 4 Umowy

Wspólna deklaracja dotycząca art. 6 Umowy

Wspólna deklaracja dotycząca art. 15 Umowy

Wspólna deklaracja dotycząca pojęcia „kontrola" znajdującego się w art. 25 lit. b) oraz w art. 36

Wspólna deklaracja dotycząca art. 35 Umowy

Wspólna deklaracja dotycząca art. 42 Umowy

Wspólna deklaracja dotycząca art. 95 Umowy.

Pełnomocnicy Państw Członkowskich i Wspólnoty oraz pełnomocnicy Republiki Armenii przyjęli również do wiadomości następującą wymianę listów dołączoną do niniejszego Aktu końcowego:

Wymiana listów między Wspólnotą a Republiką Armenii w odniesieniu do zakładania spółek.

Pełnomocnicy Państw Członkowskich i Wspólnoty oraz pełnomocnicy Republiki Armenii przyjęli również do wiadomości następującą deklaracje dołączoną do niniejszego Aktu końcowego:

Deklaracja rządu francuskiego.

Hecho en Luxemburgo, el veintidós de abril de mil novecientos noventa y seis.

Udfærdiget i Luxembourg den toogtyvende april nitten hundrede og seksoghalvfems.

Geschehen zu Luxemburg am zweiundzwanzigsten April neunzehnhundertsechsundneunzig.

Έγινε στο Λουξεμβούργο, στις είκοσι δύο Απριλίου χίλια εννιακόσια ενενήντα έξι.

Done at Luxembourg on the twenty-second day of April in the year one thousand nine hundred and ninety-six.

Fait à Luxembourg, le vingt-deux avril mil neuf cent quatre-vingt-seize.

Fatto a Lussemburgo, addì ventidue aprile millenovecentonovantasei.

Gedaan te Luxemburg, de tweeëntwintigste april negentienhonderd zesennegentig.

Feito no Luxemburgo, em vinte e dois de Abril de mil novecentos e noventa e seis.

Tehty Luxemburgissa kahdentenakymmenentenätoisena päivänä huhtikuuta vuonna tuhatyhdeksänsataayhdeksänkymmentäkuusi.

Som skedde i Luxemburg den tjugoandra april nittonhundranittiosex.

Կատարված է հազար ինն հարյուր ինսնսուն վեց թվականի ապրիլի քսաներկուսին

Pour le Royaume de Belgique

Voor het Koninkrijk België

Für das Königreich Belgien

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

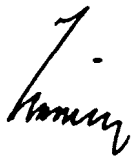
Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Diese Unterschrift verbindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

For Kongeriget Danmark

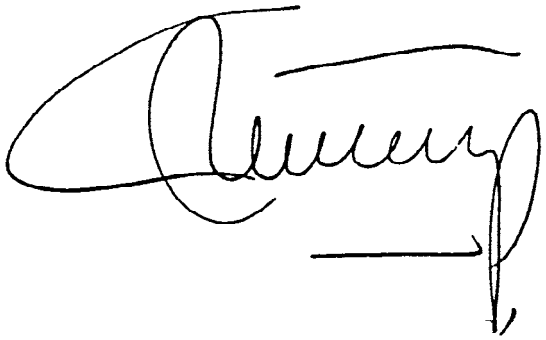
Für die Bundesrepublik Deutschland

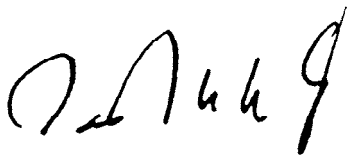
Για την Ελληνική Δημοκρατία

Por el Reino de España

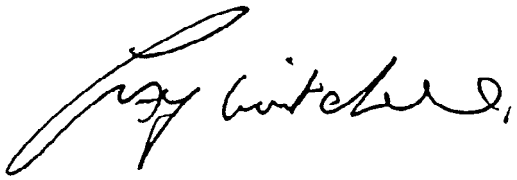

Pour la République française

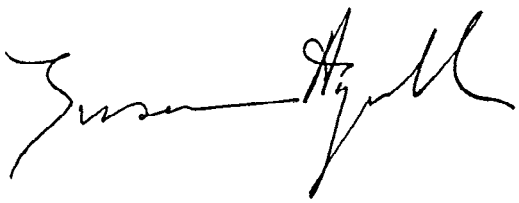

Thar ceann na hÉireann

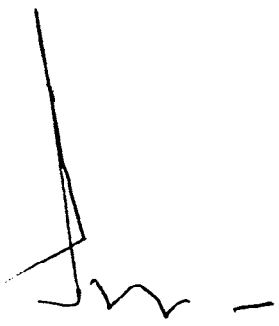
For Ireland

Per la Repubblica italiana

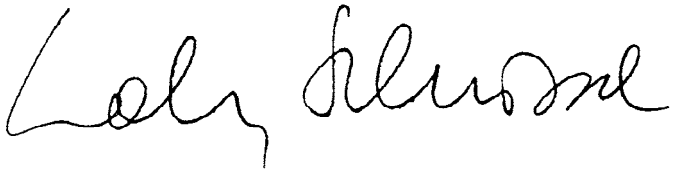
Pour le Grand-Duché de Luxembourg

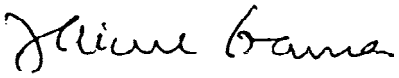
Voor het Koninkrijk der Nederlanden

Für die Republik Österreich

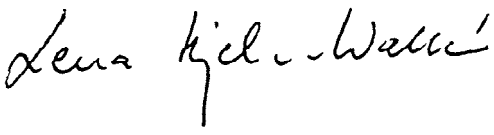
Pela República Portuguesa

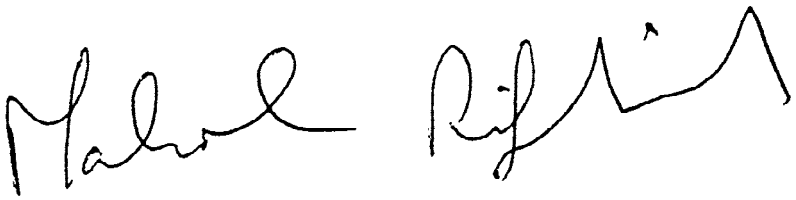
Suomen tasavallan puolesta
För Republiken Finland

För Konungariket Sverige

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Por las Comunidades Europeas

For De Europæiske Fællesskaber

Für die Europäischen Gemeinschaften

Για τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες

For the European Communities

Pour les Communautés européennes

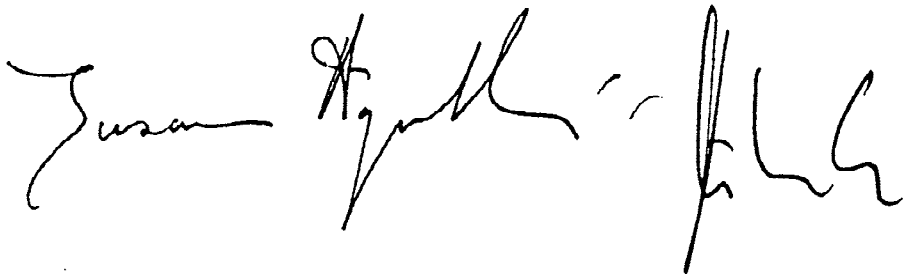
Per le Comunità europee

Voor de Europese Gemeenschappen

Pelas Comunidades Europeias

Euroopan yhteisöjen puolesta

För Europeiska gemenskaperna

Հայաստանի Հանրապետության համար

Wspólna deklaracja dotycząca art. 4

Badając rozwój sytuacji w Republice Armenii, jak to przewiduje art. 4, Strony analizują istotne zmiany, które mogą mieć znaczny wpływ na dalszy rozwój Armenii. Mogłoby tu chodzić o przystąpienie Armenii do WTO, Rady Europy lub innych organów międzynarodowych bądź o przystąpienie do jakiejkolwiek regionalnej unii celnej lub jakiegokolwiek regionalnego porozumienia integracyjnego w dowolnej postaci.

Wspólna deklaracja dotycząca art. 6

Jeżeli Strony uzgodnią, że okoliczności uzasadniają przeprowadzenie posiedzenia na najwyższym szczeblu, mogą być one organizowane *ad hoc*.

Wspólna deklaracja dotycząca art. 15

Do daty przystąpienia Republiki Armenii do WTO Strony prowadzą konsultacje w ramach Komitetu Współpracy na temat ich polityki taryf przywozowych, w tym zmian ochrony taryfowej. W szczególności konsultacje takie proponuje się przed zwiększeniem ochrony celnej.

Wspólna deklaracja dotycząca pojęcia „kontrola" znajdującego się w art. 25 lit. b) i w art. 36

1. Strony potwierdzają obopólne rozumienie kwestii kontroli jako zagadnienia zależnego od okoliczności faktycznych dotyczących konkretnego przypadku.

2. Spółka, na przykład, jest uważana za „kontrolowaną" przez inną spółkę i tym samym stanowi spółkę zależną tej innej spółki, jeśli:

   — ta druga spółka posiada bezpośrednio lub pośrednio większość praw do głosowania, lub

   — ta druga spółka ma prawo powoływać lub odwoływać większość członków organu administracyjnego, organu zarządzającego lub organu nadzorczego, oraz jest jednocześnie udziałowcem lub członkiem spółki zależnej.

3. Obie Strony uznają, że kryteria wymienione w ust. 2 nie są wyczerpujące.

Wspólna deklaracja dotycząca art. 35

Sam fakt wymagania wizy od osób fizycznych niektórych Stron oraz brak takiego wymogu wobec osób fizycznych innych Stron, nie jest uważany za uniemożliwiający bądź ograniczający korzyści wynikające ze szczególnych zobowiązań.

Wspólna deklaracja dotycząca art. 42

Strony uzgadniają, że do celów niniejszej Umowy, własność intelektualna, przemysłowa i handlowa obejmuje w szczególności prawa autorskie, łącznie z prawami autorskimi do programów komputerowych, a także prawa pokrewne, prawa odnoszące się do patentów, wzorów przemysłowych, oznaczeń geograficznych, łącznie z oznaczeniem pochodzenia, znaki handlowe i usługowe, mapy obwodów scalonych, jak również ochronę przed nieuczciwą konkurencją, określoną w art. 10bis Konwencji paryskiej o ochronie własności przemysłowej i ochronie informacji nieujawnionych dotyczących *know-how*.

Wspólna deklaracja dotycząca art. 95

1. Strony uznają, że do celów prawidłowej interpretacji i właściwego stosowania w praktyce wyrażenie „szczególnie nagłe przypadki" zawarte w art. 95 niniejszej Umowy, oznacza przypadki istotnego naruszenia niniejszej Umowy przez jedną ze Stron. Istotne naruszenie niniejszej Umowy polega na:

   a) odrzuceniu niniejszej Umowy nieznajdującym uzasadnienia w normach ogólnych prawa międzynarodowego; lub

   b) naruszeniu istotnych elementów niniejszej Umowy określonych w art. 2.

2. Strony uzgadniają, że „odpowiednie środki", określone w art. 95, są środkami podjętymi zgodnie z prawem międzynarodowym. Jeżeli Strona podejmuje środek w szczególnie nagłym przypadku, przewidzianym w art. 95, druga Strona może skorzystać z procedury dotyczącej rozstrzygania sporów.

WYMIANA LISTÓW

między Wspólnotą a Republiką Armenii w odniesieniu do zakładania spółek

A. *List Rządu Republiki Armenii*

Szanowny Panie,

Pragnę odnieść się do Umowy o partnerstwie i współpracy parafowanej dnia 15 grudnia 1995 r.

Jak podkreślałem w czasie negocjacji, Republika Armenii przyznaje spółkom Wspólnoty zakładanym i prowadzącym działalność w Republice Armenii uprzywilejowane traktowanie w niektórych dziedzinach. Wyjaśniałem, że odzwierciedla to politykę Armenii wspierania wszelkimi środkami zakładania spółek wspólnotowych w Republice Armenii.

Mając to na uwadze, przyjmuję, że w okresie między datą parafowania niniejszej Umowy a wejściem w życie właściwych artykułów dotyczących zakładania spółek, Republika Armenii nie przyjmie środków ani regulacji, które wprowadziłyby lub pogłębiły dyskryminację spółek wspólnotowych w odniesieniu do spółek armeńskich lub spółek jakiegokolwiek państwa trzeciego, w porównaniu z sytuacją istniejącą w dniu parafowania niniejszej Umowy.

Byłbym zobowiązany za potwierdzenie otrzymania niniejszego listu.

Proszę przyjąć, Szanowny Panie, wyrazy mojego najwyższego poważania.

W imieniu Rządu Republiki Armenii

B. *List Wspólnoty Europejskiej*

Szanowny Panie,

Dziękuję za Pana list datowany w dniu dzisiejszym, o następującej treści:

„Pragnę odnieść się do Umowy o partnerstwie i współpracy parafowanej dnia 15 grudnia 1995 r.

Jak podkreślałem w czasie negocjacji, Republika Armenii przyznaje spółkom Wspólnoty zakładanym i prowadzącym działalność w Republice Armenii uprzywilejowane traktowanie w niektórych dziedzinach. Wyjaśniałem, że odzwierciedla to politykę Armenii wspierania wszelkimi środkami zakładania spółek wspólnotowych w Republice Armenii.

Mając to na uwadze, przyjmuję, że w okresie między datą parafowania niniejszej Umowy a wejściem w życie właściwych artykułów dotyczących zakładania spółek, Republika Armenii nie przyjmie środków ani regulacji, które wprowadziłyby lub pogłębiły dyskryminację spółek wspólnotowych w odniesieniu do spółek armeńskich lub spółek jakiegokolwiek państwa trzeciego, w porównaniu z sytuacją istniejącą w dniu parafowania niniejszej Umowy.

Byłbym zobowiązany za potwierdzenie otrzymania niniejszego listu."

Potwierdzam otrzymanie listu.

Proszę przyjąć, Szanowny Panie, wyrazy mojego najwyższego poważania.

W imieniu Wspólnoty Europejskiej

Deklaracja rządu francuskiego

Republika Francuska zauważa, że Umowa o partnerstwie i współpracy z Republiką Armenii nie ma zastosowania do krajów i terytoriów zamorskich stowarzyszonych ze Wspólnotą Europejską zgodnie z Traktatem ustanawiającym Wspólnotę Europejską.